

NUM. 3 Març 84 75 Ptes.

raiguer.

R E V I S T A

La marginació social a Inca

MU&ICAL CENTRO

INSTRUMENTOS MUSICALES
ACCESORIOS
PARTITURAS
LIBROS

C/. Formentor, 3 (Esquina Carret. Lluch) · Tel. 505870 · INCA

**S'ESCAIRE DISCOTECA
I N C A**

ABIERTO CADA DIA

BAJOS "BAR SA PUNTA" C/ RENTADORS S/N.

SUMARI.

EDITORIAL	pàg. 3
CARTES OBERTES	pàg. 4
OPINIO: Estirada d'orelles al batle Andreu Paris.	pàg. 5
MUNICIPAL: UM crisi municipal?	pàgs. 6 i 7
VIST I FET: Adéu!. Benvingut! ..	pàg. 8
CAP DE CANTO.	pàg. 9
UN EDIFICI ENCORAT EN EL PASSAT	pàgs. 10 i 11
CALÇAT: Conveni 84	pàgs. 12 i 13
LINIA CALENTA: Ramon Aguiló	pàgs. 14 i 15
LA MARGINACIO A INCA	pàgs. 16, 17, 18 i 19
INCA DAVANT LA INQUISICIO/2 per Ramon Rosselló. . .	pàgs. 20 i 21
PERSONATGES: Es selleter	pàgs. 22 i 23
PLANA VERDA: El patrimoni de Mallorca. . .	pàg. 24
APARADOR	pàg. 25
LA NOSTRA CUINA: Els congres	pàg. 26
ESPORTS: Bàsquet	pàg. 27
ES RAIGUER: Selva	pàg. 28
O.N.C.E.	pàg. 29
FENT CAMI PER LA PAU	pàg. 30
SIGNATURA: Josep Siquier	pàg. 31
CARMEN	pàg. 32
QUINZE MIL LLIBRES.	pàg. 33
LLIBRES.	pàg. 34
COMIC: Dibuix de Job.	pàg. 35

La marginació social és un fenomen molt d'avui. Abans existia també, però minvat tant pel propi nombre dels col·lectius que la integren com pel silenci hipòcrita i absolut amb el qual la societat ignorava una realitat feridora. Amb el canvi experimentat gràcies a la influència de la filosofia social, el problema dels marginats s'ha entès i certs casos que constitueixen motiu de marginació són ja assumits per una part cada vegada més important de la gent: un exemple, l'homosexualitat. Altres circumstàncies també són afrontades i es cerquen remeixos que permetin una integració social del marginat o, almenys, una existència digna i humana.

El tema és poc conegut a Inca, on encara pesen maneres d'actuar d'abans, que volen ignorar de vegades la realitat.

Amb l'informe que publicam hem intentat acostar-nos al problema. Com a conclusions, aportam la necessitat imperiosa que la nostra ciutat té d'un assistent social, educadors de carrer, i un servei de treballadors familiars.

Devora aquest informe, al qual dedicam també la portada, volem destacar dues noves seccions de la nostra revista. En primer lloc, una pàgina dedicada a les qüestions laborals, tan importants a Inca, una crònica des de Selva, amb la qual RAIGUER comença a complir el seu desig d'arribar als pobles de la comarca, tal i com denota el seu nom.

Personatges: La nota humana la dona aquest mes un home popular d'Inca, "es sellater". Devora ell, hem fet una entrevista a Ramon Aguiló: no parlem amb el batle de Palma, que no es el nostre, sinó amb un dels militants més destacats del socialisme balear.

Volem destacar, finalment, la inclusió de la segona entrega de l'estudi sobre la Inquisició a Inca, una important fita per al coneixement de la història de la ciutat i que RAIGUER publica en exclusivitat gràcies a la gentilesa del seu autor.

Altres informacions, col·laboracions i reportatges conformen el tercer número d'aquesta revista. Acudim per quarta vegada a la cita amb el creixent número de lectors i volem dir que celebrem que aquest encontre sigui cada cop esperat per més amics. Ells són la raó del nostre esforç, per sobre les dificultats de fer un bon producte i la remor constant dels que critiquen per criticar, demostrant així la seva buidor.

RAIGUER. -Revista núm. 3 - Any II - Març 1984.

Redacció y Confecció: Maria A. Viñuelas, Margalida Llobera, Xisco Mulet, Joan Ramis, Antoni Mercader, Nena Ferrer, Biel Amer, Patricio Candia, Pepa, Paula Valriu, Gaspar Salom, Gearado.

Col·laboradors: Gabriel Serra, Ramon Rosselló, Miquel Puigserver, Pep Siquier, Joan Buades, Thierry Job.

Supervisió lingüística: Catalina Valriu i Sebastià Llabrés.

Fotografia: M.A. Quetglas, Maria M. Melià.

Administració: Pepa i Margalida Llobera.

Publicitat: Olga.

Composició: Charo Fuster.

Director Periodista: Josep Ma. Ramis.

Inca Dep. Legal P.M. 690 - 1983 - Impres a Edicions Manacor, S.A.

Direcció Bisbe Llompart, 123 - 2o. Tn. 50 25 35 - Apartat 302 - INCA.

Portada: Miquel A. Quetglas.

Cartes obertes

CONTRA "UN INQUERO MALLORQUÍ"

He llegit amb indignació la carta que vostés publican i que firma, ell sabrà per qué amaga el seu nom, un indocumentat amb el seu dònim de "Un inquero mallorquí".

No és gens estrany que la avorrida polèmica del català i el mallorquí hagi desembarcat a Inca, on els defensor de la teoria indefensible creixen com a bolets. La meua carta no va dirigida cap al firmant del "panfletillo" sino a vostés com a responsables de l'única revista escrita en català que és publica a Inca. Es tanta la ignorància de les persones com "Un inquero mallorquí" que sempre he cregut encertat el criteri de l'anterior president de l'Obra Cultural Balear, Josep Maria Llompart, entorn a que les publicacions periòdiques no animin les seves locures publicant aquestes cartes. Crec que "Raiguer" hauria de fer això perquè sinó vos inundaran la redacció de desvaris.

Finalment voldria felicitar al col·lectiu que treu al carrer aquesta revista, encara que pens un poc fora de tó les vostres crítiques a l'O.C.B. Crítiques que per altra banda hauran deixat ben clar que l'O.C.B. no té res que veure amb "Raiguer" com se va afirmar equivocadament per certes persones que confonen tot lo que se fa per la normalització del català amb l'O.C.B.

Jeroni Vich

LA MANCA D'AIGUA

He comentat amb els meus veinats el seu article sobre la manca d'aigua a Inca i hem coincidit en trobar ben ajustada a la realitat la seva preocupació. El meu barri, carrers, Ponent, Llevant i avinguda de les Germanies te uns problemes d'abastiment que no son creïbles en una ciutat moderna com vol esser Inca. Recomanaria a l'Ajuntament que se deixàs de "virguerias" que no ens podem permetre i acondicinàs la nostra infraestructura, que "fa figa" per tot.

Angel Riutort
**REINVIDICADIO
DE FERRAGUT**

Consider que a Inca hi ha un personatge, fill de la ciutat, damunt el qual hi ha hagut un silenci oficial més injust que el que ha pesat durant molts d'anys sobre mestre Torrandell, com diuen al número 0 de la seva Revista. Aquesta persona es Marc Ferragut i ha hagut d'esser Palma el municipi que retés homenatge a n'aquest gran home. Prenguin nota les autoritats competents.

Antoni Ramis

Sr. Director:

Tant sols uns mots per protestar pel discriminatori servici de Correus d'Inca. L'altra dia vaig anar a cercar un paquet que m'havien enviat contra reemborsament de 1.275 ptes. i sense demanar-me res vaig retirar el paquet. L'endemà hi torn per retirar-ne un altre de 745 ptes. i l'empleat de Correus m'exigeix el Document Nacional d'Identitat. No el tenia a mà, i per tant el senyor de la finestra no m'entregà el paquet, al·legant que sense identificació no entregava el paquet. No hi tenc res a dir, i la llei deu estar del seu costat, però que es posin d'acord i utilitzin sempre les mateixes normes, ja que amb el seu comportament dictatorial només aconseguixen que l'usuari—suposat beneficiari del servici—hagui de patir la ineptitud d'alguns funcionaris.

Atentament:

G.A.A.

Benvolgut director:

Abans de res vull dir-li que m'he decidit a escriure a la revista perquè veig que han abordat amb decisió alguns problemes d'Inca i que pot ser així serem més escoltats.

El motiu d'aquestes línies es el de parlar sobre els semàfors dels carrers Jaume Armengol, Comerç i Bisbe Llompart. Crec que molts de ciutadans, sobretot els que anam a peu, ens hem topat alguna vegada que el semàfor de peatons per creuar el carrer J. Armengol és molt tardà, és a dir els peatons hem d'esperar per travessar el carrer el mateix temps que els cotxes i és evident que els dies que plou, fa vent o simplement fa sol, l'espera és fa interminable obligant al peató a travessar sense espe-

rar el verd. Creim que una ciutat la feim les persones, no els cotxes i per tant nosaltres tenim preferència sobre ells.

Esper que els responsables prenguin bona nota d'un error que pot esser rectificat.

Atentament

UN INQUERO

VIAJES ANTIBES

-Billetes Aviòn
-Billetes Barco
-Reservas Hotel, etc.

C/. Obispo Llompart, 40
Tel. (971) 50 43 11
INCA (Mallorca)

Galerías MOLÍ-VELL

HOMS HOMS

foto estudi
- reportatjes
- fotos carnet

palmer, 8

inca

OPINIO

Estirada d'orelles al batle

Andreu París Mateu (*)

No me mou el propòsit de donar lliçons de democràcia a ningú. Però no puc ni vull romandre callat, al haver llegit al número ú de Raiguer unes manifestacions del batle d'Inca, impròpies del seu autor.

Vet-aquí lo que es posa en boca del batle: "Sospitam que, per part nostra, hem de procurar treballar segons el nostre criteri i no perdre temps ni forces, en replicar a qui no té més objectiu que fer oposició".

Les temptacions d'atavisme polític han mostrat les orelles del nostre batle. Si hagués dit aixó que hem transcrit el cap d'un partit polític, li donaria poca importància; emperò en boca de la anomenada primera autoritat local, es palés que no pot passar sense unes breus puntualitzacions.

Senyor batle: l'oposició és tan respectable com la majoria, i una i altre son, al llarg, els qui governen el poble del que han rebut tan honorós encàrreg: aquélla, a mans plenes; aquesta, de forma més raquítica.

L'oposició, idó, ha d'ésser, escoltada, no despreciada; atesa, no ignorada; encoretjada, no rebutjada; convidada, no oblidada. Tot aixó no vol dir que a l'hora de les votacions no sia passada pel "rodillo" de la majoria, tal com succeïx a nivell estatal, autonòmic i municipal. Es una regla d'or del joc de la democràcia.

Li assegure, senyor batle, que el temps i les forces que dediqui a l'oposició no seràn temps ni forces perdudes, sino una conjunció d'esforços cap a una Inca millor. La Inca millor que vosté vol i vol l'oposició.

Dir que no vol perdre temps ni forces en replicar a l'oposició, és estar a una passa de l'autoritarisme dictatorial. Senyor batle: pel bé d'Inca i de la democràcia, no doni aquesta passa...

(*) Militant de la F.S.B. - P.S.O.E. i advocat

LEVI DECORACION

*PINTURAS - PAPELES PINTADOS
FRISOS - SUELOS VINILICOS
MOQUETAS Y DEMAS ELEMENTOS
DE DECORACION*

Jaime Armengol, 38 :-: Tel. 50 25 40 :-: INCA - Mallorca

**comercial
veterinaria
y
ganadera**

M. BISELLACH, 26

INCA

ASSEGURANCES

**ASSESSORAMENT
ECONÓMIC I
CONTABLE**

Sant Bartomeu, 3 Tfn. 504988

U M : Crisi municipal ?

El conflicte dels placers ha provocat que sortís a la llum pública una crisi que, fins aquell moment, creixia soterrada a l'Ajuntament d'Inca. Aquesta crisi s'ha produït en el si del grup majoritari a La Sala i enfronta el batle Pons i la seva "guardia de corps" amb un sector crític i oficialista, que dins el grup municipal l'Unió Mallorquina (UM), no està disposat a consentir que el batle segueixi fent política personalista i populista, sacrificant els interessos i les decisions assumides pel partit al qual ara pertany. Es tracta d'una crisi que podria provocar una important ruptura amb imprevisibles conseqüències.

Crisi, quina crisi? Amb aquestes paraules Jeroni Albertí, president d'UM, minimitzà els problemes que, sens dubte, acosen el seu partit a Inca, durant una recent estada a la nostra ciutat. Els que coneixen la trajectòria pública del polític mallorquí, no poden sinó sentir amb extraordinària prevenció aquestes paraules. Unes paraules també pronunciades als periodistes a Son Sant Joan quan ell llavors president del Consell General Interinsular i membre destacat d'UCD tornava de Madrid on, davant el president del Partit, Landelino Lavilla, le va tractar el futur dels centristes a les Balears. Uns dies després de pronunciar aquestes paraules, Albertí abandonava el partit. La cri-

Si Palma dona el "placet" al grup municipal d'UM pot defenestrar a Pons.

si, evidentment, hi era. Anem endavant en el temps. En el mateix lloc, Aeroport de Palma, Albertí negà als periodistes que UM tengués decidit el pacte de govern per al primer Parlament balear. El que és cert és que venia de Madrid on havia subscrit o l'havien fet subscriure, el pacte amb AP.

PRIMERA CRISI

Així doncs, la seguretat del president Albertí és tan sols la façana que tracta d'amagar la primera crisi seriosa del seu partit que transcendeix, o amenaça amb transcendir, a l'opinió pública.

El més cert és que Anto-

ni Pons, alligonat per uns resultats electorals que sense dubte significaren un extraordinari èxit personal, no te massa emperona a dur a terme una gestió municipal marcada pel presidencialisme i la relativa atenció que concedeix als acords que pren el grup polític al qual pertany.

El cas dels placers és un exemple clar d'això. El grup de UM acordà una sèrie de mesures per fer resistència davant la pressió dels comerciants. Aquests, agrupats entorn del seu representant, Joan Mateu, dugueren a terme la tàctica d'altres pics: no presentar-se a las sushastes dels llocs al Mercat municipal. I tot això, unit a una pressió que passa a l'opinió pública.

Alarmat per les possibles conseqüències el batle Pons cedeix a les pressions dels placers, ignorant així, com tantes vegades, un acord previ pres pel seu grup polític. Lògicament, un important sector dels regidors de UM rebutja l'acció del batle amb clars signes de disgust. La tensió revela, tan sols, la punta de l'iceberg d'un desacord que venia d'enrera.

Segons confessen en privat els opositors a Pons, el batle no pot seguir botant-se els acords del grup. Antoni Pons, per la seva banda, assegura a qui el vol escoltar que no hi havia acord previ. La contradicció, el desacord, és notori i manifestacions, no desmentides,

d'ambdues parts ho corroboran.

PALMA ATURA

Però els temps no van de luxes i Miquel Payeras, integrant del sector oficialista i nexa natural del president Albertí amb UM-Inca, és cridat a capítol. Jeroni Albertí li confia la necessitat d'oferir la imatge d'un partit unit, monolític. La divisió tan sols seria possible si la figura de Pons pogués ésser substituïda per una altra capaç de aconseguir el mateix nombre de vots.

Miquel Payeras transmet l'opinió de Palma als inte-

grants del grup municipal i la crisi torna als soterranis. Mentrestant Antoni Pons segueix afirmant als diaris que, en el conflicte dels placers, cap acord previ no condicionava la seva actuació. El sector crític tan sols pot comentar el seu desacord amb els íntims. La crisi, encara que amagada al poble, segueix.

Antoni Pons conta, com és manifest, amb una "guàrdia de corps", integrada pels regidors amb menys pes específic dins el partit regionalista a Inca. Aquests homes són: Antoni Martorell, Tomàs Llabrés, Antoni Pons, Josep Buades i Josep Balaguer. Entront d'ells, el

sector crític està integrat per Gabriel Salas, Joan Llabrés, Angel Garcia i Miguel Payeras. Resta Ramón Boix, difícilment ubicable ara mateix.

LA RUPTURA NO INTERESSA A NINGU

El descrèdit que implicaria per al partit una ruptura del grup municipal frena, de moment, una acció espectacular. Antoni Pons sap fins a on pot arribar i aquesta frontera no serà superada: lògiques raons econòmiques tan pensar així. El batle te, a més a més, dos arguments convin-

cents per aconseguir el perdo de Palma: els seus vots i els regidors que li han demostrat fidelitat.

Però, per si el moment arribàs, el sector crític està preparat. Angel Garcia seria probablement l'home encarregat de substituir el batle si aquest continua amb la seva política. Les contínues sortides de tò d'En Pons als plenaris, el seu gust per matar mosques a canonades, la seva ignorància cap a les decisions del partit, poden provocar una situació irreversible. Si Palma dona el "placet", l'era Antoni Pons pot tenir un final anticipat. Ara per ara el moment sembla llunyà, però...

MATAR EL MISSATGER

"A usted el socialismo le sale por los ojos". La frase (la perla) va ser dita per un regidor UM de Patricio Candia, col.laborador d'aquesta revista i membre de la corresponsalia del diari ULTIMA HORA a Inca. El motiu: una informació sobre el conflicte dels placers on es donava compte de la crisi municipal, càrrec del qual Patricio Candia no es va cuidar ja que va estar a càrrec d'un enviat especial del diari a Inca.

La tàctica de "matar el missatger" per ocultar el problema, el costum d'amagar el cap per no veure les dificultats, és vell com vell és el mon. Vell i curiosament assumit pels qui són neòfits en les practiques democràtiques i no acostumen a encaixar ni les crítiques, lògicament subjectives, ni les cròniques, simples actes notariais del que succeeix.

D'aquesta casta d'homes, n'està farcida la recent nissaga política inquera. El poble és patrimoni de tots i el dret a l'inconformisme es probablement l'únio que resta avui al ciutadà que ens deixin, doncs, dissentir de la seva actuació els senyors regidors, que demostrin la seva vàlua fent la feina que prometeren a l'elector i que deixin als altres que pels ulls els surti allò que tenen a dins. Encara que a molts ens surti pels ulls indignació i vergonya d'altri.

Foto Quetglas

J.Ma.R.

El batle Pons, figura criticada pels seus companys.

PELUQUERO UNISEX

Calle Martin Medico, 20 · Tel. 503013 · Inca

Para mayor comodidad RESERVE HORA

dansa
jazz
expressió
ioga
gimnasia

**Estudi d'Expressió
i Dansa**

c/ dr. miguel servet, 21 - inca

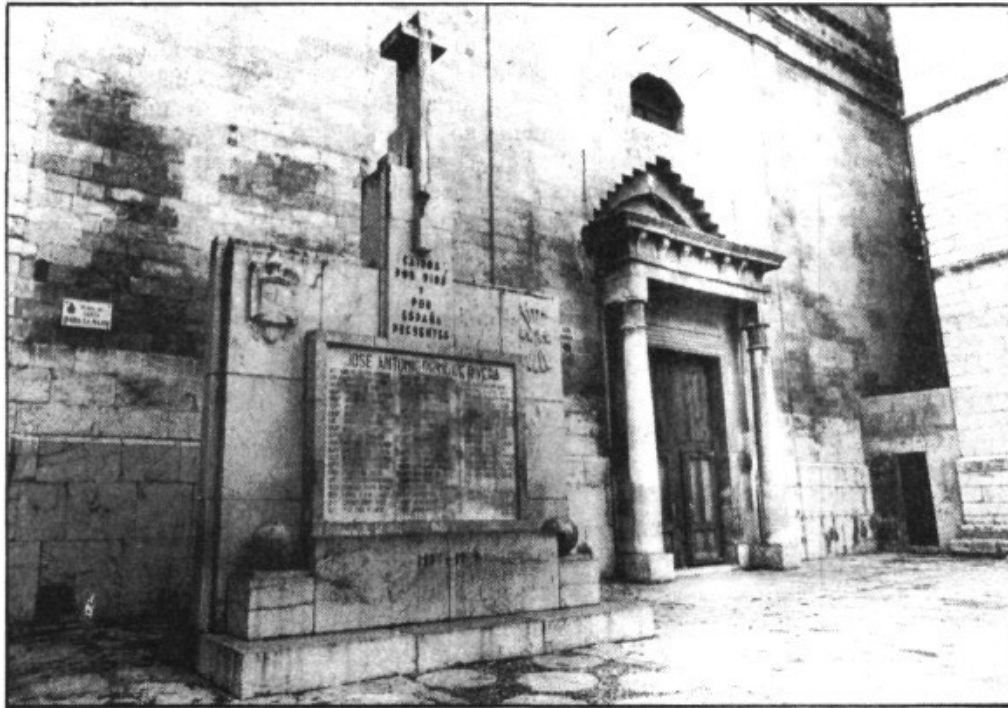
Foto Quetglas

El monument als caiguts a la zona nacional durant la guerra Civil serà desmuntat i instal·lat de bell nou al cementiri municipal. Amb això es pot dir que la guerra finalitza definitivament a Inca.

Malgrat que la mida ha estat presa molt després que la democràcia arribés als municipis siga benvinguda. Així mateix convé dir que anotam la mida dins el compte positiu del batle Toni Pons, noblesa obliga.

Amb la desaparició del monument als caiguts es donen ja per acomplides les condicions per que el passat s'oblidi i la convivència democràtica sigui acceptada per tothom. Convé subratllar això perquè ha estat molt comentat en el poble el fet que l'acord de desmuntar l'esmentat monument ha tengut vots negatius. Induïtament els d'aquells que tendran tota la vida ben present la passada guerra. Una guerra que molts no hem conegut i que de cap manera voldríem conèixer.

Afegim només que la mida ha estat rodona: coincidint amb l'acció de desmuntar el monument als caiguts es dedicarà un carrer al oatre Antoni Mateu. Estam d'enhorabona.

INCA A JOAN MIRO

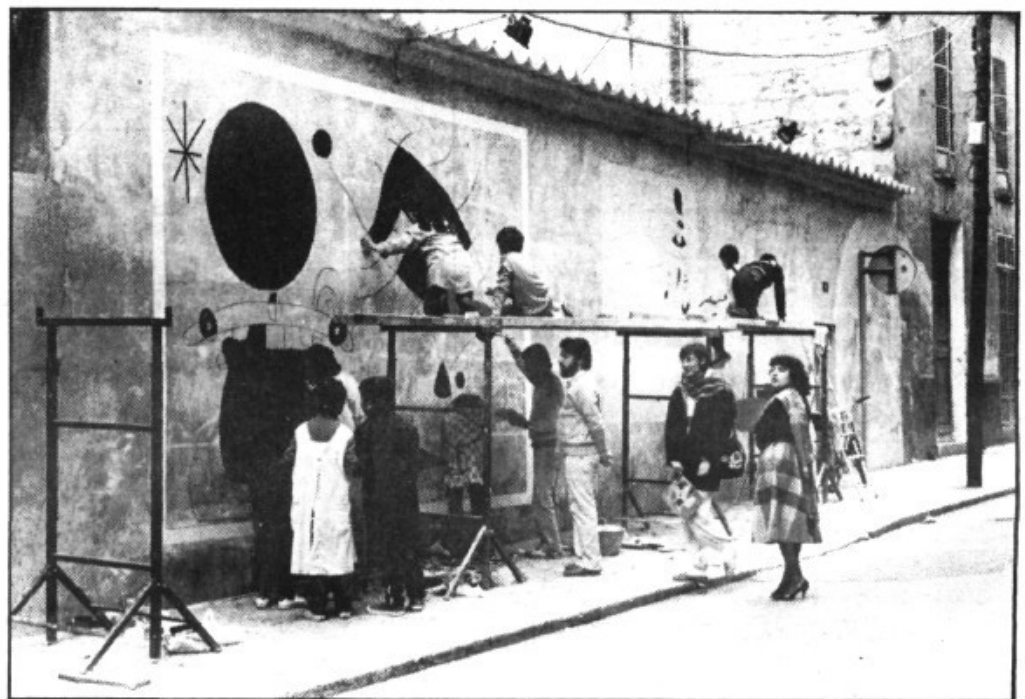
BENVINGUT!

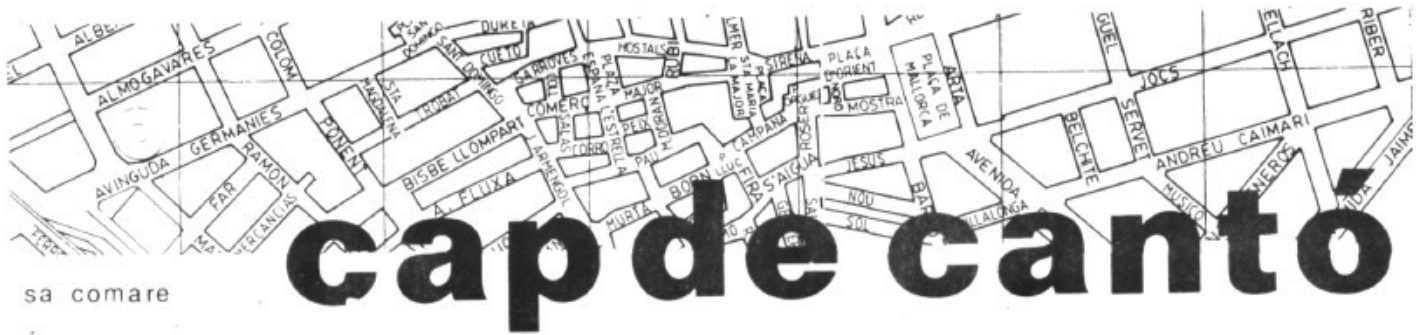
A la fi Inca a retut un homenatge al desaparegut pintor Joan Miró. Comença a esser hora que el gran artista fos recordat públicament i així va esser, en un acte que, n'estam segurs, l'hi hagués agradat molt: un acte protagonitzat pels nins i al carrer a l'abast del poble.

El "Club d'Esplai de s'Estornell" realitzà el passat dia 18 de febrer un mural, recollint bàsicament l'esperit de dues obres mironianes: "El somriure de les ales flamejants" i "Donna contemplant la nit".

Creim que l'aportació dels al·lots de "S'Estornell" ha donat una impagable nota de color a l'avinguda Lisbe Llopart i esperam que l'obra perduri per molt de temps i no sofreixi els actes de barbàrie als quals, dissortadament començam a estar acostumats.

Foto Quetglas

sa comare

cap de cantó

□ Hem descobert un establiment públic que no compleix les normes de seguretat legalment exigides i que encara no ha estat apercibut per les autoritats locals, per tal que regularitzi la seva situació clarament en contra de les lleis. Les portes d'aquest local s'obren cap a dintre, no té sortida d'emergència i per tant la porta principal és l'únic accés. Exigim pel bé del poble que es prenguin les mesures pertinents. Aquest local és **La Sala**.

□ En **Pep Buades** no podria faltar a la seva cita mensual amb aquesta secció. Ell no ens ho perdonaria. Ara l'inefable Buades ha dimitit del seu càrrec al front de l'Associació de Comerciants d'Inca. Són molts els botiguers que han alenat a pler i han comentat que l'Associació pot ésser a partir d'ara forta de debó. Ah! Qui calla consent.

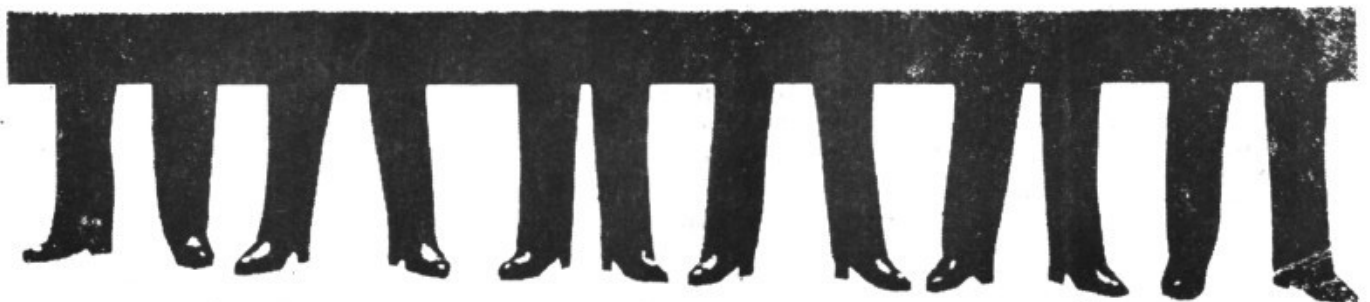
□ Quan s'arreglarà la carretera de **Sineu**???????

□ Finalment s'ha decidit acabar la guerra a Inca, el monument als caiguts serà instal·lat al lloc que l'hi correspon: al cementiri. Llàstima que els nostàlgics de sempre, alguns militants d'Alianza Popular, s'haguin oposat. Tot això demostra la dubtosa ascendència democràtica d'alguns membres del partit del Sr. Fraga, conegut també per la seva afició a la natació, a Montejurra, a apropiarse dels carrers i a la "queimada".

□ Les biblioteques són fonts de cultura i coneixement, al manco això haurien de ser. Idó bé, la biblioteca municipal de l'avinguda Bisbe Llompart, que no és precisament una biblioteca model, té en els seus prestatges *Los discursos de Franco*, *Pensamiento político de Franco*, *Habla el Duce*, *Obras de Mussolini* i (last but not least) *Historia del Fascismo*. Qualcú en dona més? Es vergonyós Sr. Salas que a la biblioteca pública es puguin trobar aquestes llibres i lo que es pitjor que estiguin a la bast dels infants i joves que passen per la biblioteca. Són les petites vergonyes de cada dia.

□ Seguint amb la biblioteca municipal. Qui és el responsable de la compra de revistes? Que hi fan revistes com **Hola**, **Lecturas**, **Hogar y Moda** i altres dintre d'una BIBLIOTECA? Com podem exigir a un Govern una cultura, si a la nostra de cada dia consentim aquestes simpleries? No sé si l'hi correspon contestar al regidor Salas, cap de la cultura a l'Ajuntament, però lo que si tendria que contestar es quantes vegades ha anat ell a la Biblioteca Municipal?

□ I és que estimats lectors no podem consentir que a un estat democràtic com el nostre es permetin aquest abusos. Com aquest altre. Perquè el Sr. Homar te un local deixat per l'ajuntament a ón té instal·lades unes oficines pels seus assumptes, quant hi ha grups culturals, juvenils, recreatius, etc. que no tenen ni on reunir-se? Com dic vergonyós, senyors, vergonyós.

FLORISTERIA
ALOHA

gral. luque, 215

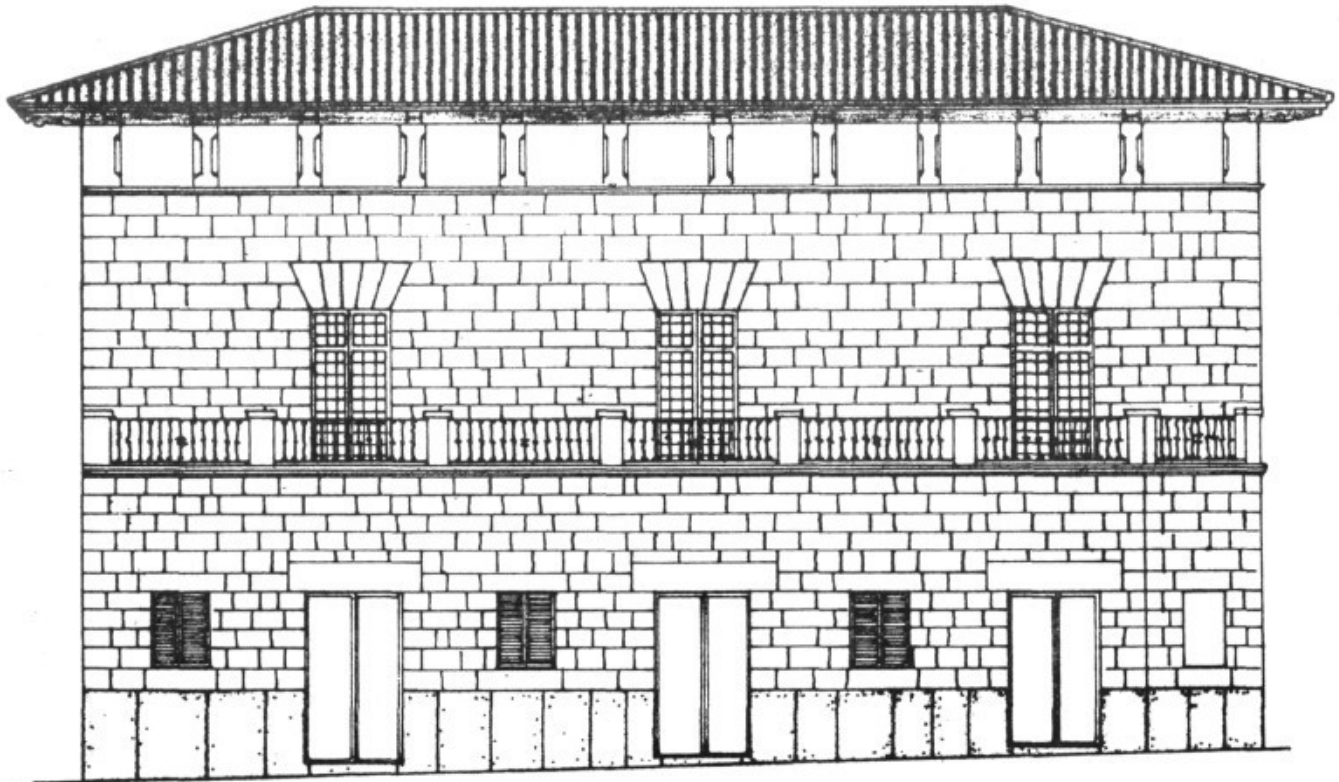
reportatges de
bodes, comunions, bateigs.

FOTO
Quetglas

Trobat nº68, Inca.
Tel. 50 26 21

UN EDIFICI ANCORAT

EN EL PASSAT

Els dijous, és una cosa normal veure la seva porta principal oberta: en aquell moment podem observar un dels millors racons de la casa, tot enmig de la bullicia del mercat. Parla un llenguatge diferent, en un ambient dístint, en un edifici ancorat en el passat.

No intentem fer cap endevinalla, tan sols acostar-nos un poc a la casa i a l'edifici situats en el centre d'Inca i que tots coneixem per Ca'n Ripoll.

Tenim poques dades, però hi ha, amb tot, un llibre escrit per un notari l'any 1556, en el qual es menciona la casa. Al segle XVIII la documentació existent és més extensa, i, a més, és considerada més vàlida.

Tots sabem que l'arquitectura domèstica mallorquina se'n presenta com a característicament rural: primer, lligada al gòtic català, com a prototipus, i mes

tard, sota la influència italiana, sobretot la genovesa, amb el temps va arribar a constituir un model il·len mediterrani diferent de tot allò que trobam a Itàlia i a Espanya.

Pel que fa a la casa, el solar ha anat empentint-se amb els anys, i amb tot encara té una extensió considerable: uns dos mil metres. Les seves fatxades principals sonen als carrers d'En Jaume Armengol i del Bisbe Llopart. Al carrer d'en Trobat hi ha l'entrada del pati que era utilitzada per als carruatges. Aquest pati arribava fins a l'actual ca-

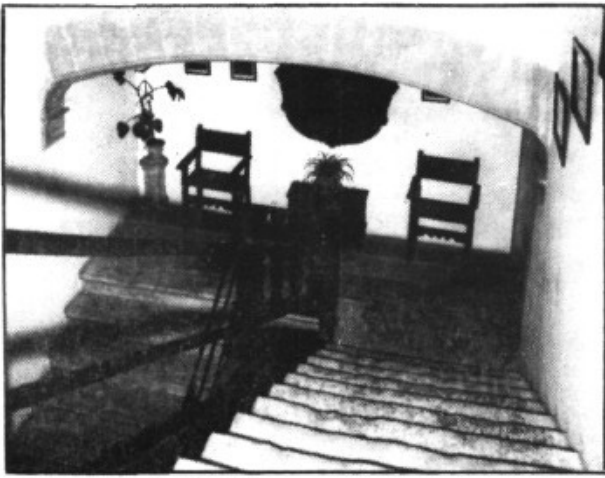
rrer de Ponent i l'hort de les taronges anava fins a l'estació del tren.

Tot el fustam és de llenya del nord, amb les portes i finestres de peces verticals. Encara que, severament llises, les seves posts tenen detalls d'interès, com són les baules, les abraçadores, els basaments de les portes i els balladors de marès de Santanyí.

El sostre, de vegades es de llenyam vermell, d'altura considerable, tres metres i mig entre els embigats, ja que era tengut, així, per més higiènic.

Els trespols són de rajola comuna, de test, i han estat canviats a certes zones en una reforma efectuada fa setanta anys.

Les parets estan referides amb guix, tècnica iniciada a finals del segle XVII i conti-

nuada durant tot el XVIII.

L'edifici consta de la clàssica planta-soterrani —amb accés des del carrer de n'Armengol— que servia de celler, per emmagatzemar el vi produït a la pròpia vinya de la família. Amb el temps, els cellers s'han convertit en restaurants que només conserven dels antics i com a decoració, les botes.

En ser un edifici amb més de dos segles, ha sofert diverses modificacions, i una de les zones que es conserva intacta és l'entrada principal a la vivenda. El seu trespol, és de pedra, i amb ella mateixa es configura un dibuix geomètric. Hi trobam, a l'entrada, un arc "ansa de paner", paretat, a través del qual es podia anar directament al celler, i uns depòsits de pedra que servien per guardar oli, rans, etc. Una porta de fe-

reria comunica amb la clastra, on hi ha la cisterna de pedra, utilitzada pels veinats fins avui en dia.

L'escala d'accés a la primera planta es coronada per un arc rebaixat amb inmillorable enginy. Al primer replà trobam una zona destinada a saló, amb una finestra que remarca la sobrietat de l'entrada.

La primera planta destinada a vivenda consta d'una entrada de grans dimensions que separa la zona d'estar i de nit de la de dia i serveis. Té cinc dormitoris, en els quals només sol haver-hi un excusat per peça; un bany de nova construcció; tres sales d'estar, dues d'elles amb xemeneia, amb finestres i balcons a l'exterior; la gran cuina amb el sabor antic de sempre; i el menjador, gran però proporcionat, un dels llocs on la fusta ha servit per real-

çar-ne el caràcter.

Arribam, finalment, pujant per una escala de caragol molt tortuosa, a la planta del porxo, que servia per guardar mobles veils i coses sense cap utilitat. La planta no té cap atractiu especial, interiorment però sí a la part exterior hi podríem destacar la gran volada de fusta amb talla geomètrica de categoria, recolzada en pilars de marès, molt antics.

A pesar de totes les reformes, nombroses degut a les seves característiques, els seus propietaris han aconseguit conservar la casa sense aïterar la seva tipologia arquitectònica.

Fa uns anys, amb el desenvolupament de les normes subsidiàries, ja es va donar per ben entesa la importància de l'edifici pel seu interès històric, qualificant-lo "d'estricta conservació", i al Pla General, amb llicències suspeses, conseqüència això darrer d'allò anterior.

Es, en resum, un immoble de simples traçats verticals sòlidament construït, i d'àmplies dimensions que respon fidelment al gènere de vida patriarcal de la seva època.

llobera-viñuelas

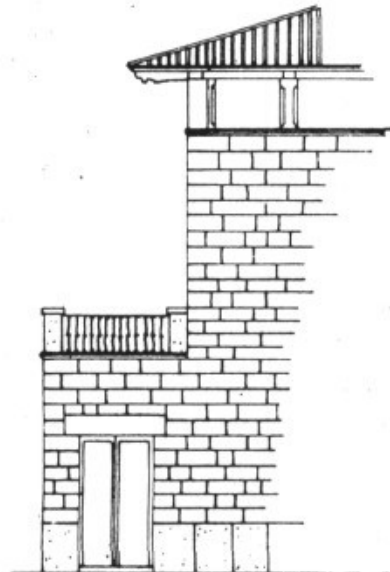

Foto Quetglas

CALÇAT conveni 84

Una revista que es fa a Inca i que preten connectar i fer-se ressò dels temes que interessin al poble i la seva comarca, no pot --és clar-- deixar de banda el món de la pell.

El fet evident que tots coneixem és que d'aquesta indústria en viuen la major part dels inquers, i habitants dels pobles veïns. Tenint en compte aquesta realitat, RAIGUER vol intentar servir l'interés general que pensam l'esmentat sector desperta, amb tot el seu entorn de relacions laborals i humanes.

Dit això, anem a concretar l'actualitat del calçat, que podem centrar en un primer contacte amb el pròxim conveni col·lectiu que ja es prepara. Segons informacions recollides, sembla que aquest conveni podria ésser, més acusadament que els d'anys anteriors, una prova per a mesurar l'actual estat en que es troben els mecanismes de relació entre treballadors i empresaris, els sindicats obrers i les associacions patronals, i sobretot el nivell de participació social a través d'aquests canals, a

dins una situació extraordinàriament difícil com la que està travessant el sector.

SITUACIO ACTUAL DEL PROCES

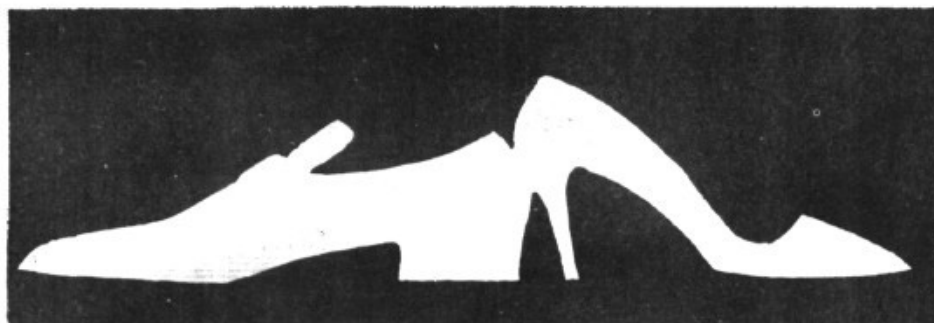
Cremades ja les primeres etapes cap a aquest nou conveni, el que podríem qualificar de preàmbul o presa de posicions de les parts, la negociació és ja propera. Després de la denúncia del conveni anterior temps enrera, les centrals sindicals CC.OO., U.G.T. i U.S.O., començaren contactes entre si, que conduïren a l'establiment d'una plataforma reivindicativa del calçat a nivell estatal, que fou signada pels representants de les tres centrals. Segueix ara, molt prest, la ratificació dels punts de la plataforma per part dels delegats dels treballadors a cada província. Un cop fet això, estarà ja a punt d'en-

cetarse la negociació amb els representants dels empresaris.

QUE HI HAURA DAMUNT LA TAULA DE NEGOCIACIO

Manteniment del poder adquisitiu, dels llocs de treball i qüestions socials, són els tres aspectes que defineixen les aspiracions fonamentals reivindicades pels treballadors.

Així, l'increment dels sous, no ha d'anar per davall l'índex de preus del consum (I.P.C.) previst pel 1.984, de forma que la bossa de la compra sigui a final d'any no més onerosa que en el moment de la signatura del conveni, per a la butxaca del treballador. En efecte, pareix clar que considerant l'estat actual de les economies domèstiques, difícilment pot encara demanar que facin córrer un altre forat del cinturó per estrènyer-lo més. Però encara més complicat i profund es presenta l'aspecte del manteniment dels llocs de treball, tema entorn al qual

Canon

COPIADORAS - M. ESCRIBIR ELECTRONICAS

Pedro Salas Bennasar
DISTRIBUIDOR

Obispo Llompert, 105 - 107

Tel. 505381

INCA (Mallorca)

hi ha obert tot un procés regressiu molt ampli, basat sobre suports de molt de pes, que s'aixequen des d'àrees properes i altres llunyanes com són la pròpia estructura del sector del calçat, i la llarga crisi general, estatal i internacional, que travessam. Hi ha un sector majoritari d'empresaris que xifren la sortida i fins i tot la salvació de la crisi en reduccions més o menys dràstiques de plantilla. Recordem que reformes legislatives introduïdes per l'U.C.D. en el seu moment (Decret de Reconversió de l'ex-ministre Rodríguez Miranda), sense aconseguir satisfer ni a treballadors ni a patrons, deixaren no obstant oberta la porta cap a l'eliminació de llocs de treball existents, sense preveure solucions al greu problema social que així es crea amb els nous aturats. Davant aquesta situació de fet, les centrals sindicals han inclòs punts tendents a invertir el signe destructor de l'ocupació, mitjançant l'allargament i fixació dels contractes de treball temporal, i altres mesures addicionals (encarir les indemnitzacions per acomiadament, etc.).

Finalment, les qüestions socials ocupen també un lloc rellevant. Fan referència

a temes com hores disponibles anuals pagades, millores referents a baixes, i aplicació efectiva dels acords que l'Estat ha anat signant amb el temps amb l'O.I.T. (Organització Internacional del Treball). Aquests, d'especial importància pel que fa a establir plans en col·laboració amb l'Estat, per formar els treballadors potencialment afectats per reconversió del seu sector, i capacitar-los en altres àrees.

ARRIBARA EL CONVENI D'ENGUANY PER LES PANADES DE PASQUA PER A TOTHOM?

La transcendència dels resultats que de la negociació se'n derivin, no pot passar per alt a ningú que afecta en primer lloc a treballadors i empresaris del calçat, però també i en gran mesura, als altres sectors socials d'Inca i comarca. Basti pensar que de la capacitat adquisitiva de la gran massa d'assalariats que constitueixen ampla majoria a una zona industrial com la nostra, depen el comerç en general, els establiments d'esplai, el sector de la construcció (possibilitat o no de moltes de famílies de comprar una vivenda), i així

successivament molts d'altres. Al cap i a la fi, seria de poca visió ignorar que la demanda dins el mercat de la sabata la constitueixen majoritàriament els propis treballadors. Potser per tant sigui oportú considerar la via de l'acord d'envergadura entre els interessos contraposats de les parts, vistes les circumstàncies actuals. Tant pel que fa el manteniment de la capacitat adquisitiva dels sous, com per permetre a les empreses adaptar-se a les exigències actuals del mercat del calçat, mitjançant negociació amb la part social a l'hora de millorar la productivitat, deixant de banda procediments expeditius que a plaç més o manco llarg es puguin tornar contra aquells que els apliquin.

D'Aquí a Pasqua temps hi haurà per les parts de lluitar pels seus respectius interessos, i de reflexionar. Seva serà la paraula a l'hora de decidir pels voltants de l'arribada de les festes de Pasqua si aquesta indústria permet encara que hi hagi panades per a tothom, al nostre poble.

Seguirem el tema amb atenció i tractarem de servir la informació que es vagi produint.

L'ESTEL

Foto Quetglas

El conveni d'enguany al calçat pot esser una prova per a mesurar l'actual estat en que es troben els mecanismes de relació entre treballadors i empresaris.

Línia calenta

"El socialisme clàssic no té sentit avui en dia"

Ramon Aguiló, descobridor de l'Antàrtida

"En Figuera" toca les sis. El despatx del Batle de Palma és més acollidor que altres dependències de Cort. A pesar de tot, fa fred i la conversació agafa inevitablement el to de l'ambient. A poc a poc l'habitació es caldejarà, com la conversació, i els detalls, ara grisos, adquiriran personalitat: la senyera, una lluminària, quadres, la capsa dels cigarrats...

M'interessa més la persona que no el càrrec, però és que aquest home... sempre de batle... Amenança convertir-se en el batle per antonomàsia. Com en Tierno Galván, com Jesús! --na Pilar Careaga.

Vostè si és que aquesta categoria existeix -- és un batle "professional"?

Bé; si la categoria no existeix, no fa falta fer la pregunta -- contesta, tallant.

En aquest cas, què li hagués agradat ser?

Professor, literat, coses impossibles... descobridor de l'Antàrtida.

--El batle de Còrdova, el famós "califa rojo", ha dit que no es tornarà presentar a unes eleccions perquè el poder corromp...

--Pot esser vera, però les frases no es poden aplicar a tothom. Un període de poder curt pot corrompre una persona més que una llarga estada a un altre lloc.

A part de sempitern, Ramon Aguiló té també fama de "guapo", encara que reconeix que l'"Adonis" de la batlia balear és el primer regidor de Maó, Borja Carreras. Sense anar a l'Antàrtida, Aguiló és una altra cosa: un dels polítics amb més futur de les Illes i un dels dirigents socialistes més coneguts aquí; un home amb una visió personal de la seva ideologia:

--Vivim a una societat on tot canvia d'una manera brutal, tan ràpida que no ens donam compte i ens falta perspectiva històrica. El socialisme clàssic no té sentit avui en dia, com qualsevol altra teoria de govern, i està sotmès a aquesta dinàmica.

"Escollíem música del "Beatles", Serrat, Elvis Presley al primer "pick-up" de la nostra germana major".

"Els jueus han estat el 'cap de turc' al que se li atribuien totes les desgràcies a Mallorca".

EL SOCIALISME A INCA

En el cas d'Inca, com és que els socialistes tingueren tan pocs vots en les darreres eleccions?

—El socialisme a Inca té molts de vots, però els va tenir a les eleccions generals. El cas d'unes eleccions municipals és diferent i no m'atreveiria a donar-ne les causes. En tot cas es pot dir que casos com els d'Inca i Manacor són atípics...

Aquest home no es troba còmode parlant de política, la seva guàrdia permanent impedeix una conversació més natural, més pròxima. Per ventura ens convé canviar de terç...

—Creu que convé donar un poc de "marxa" a les ciutats, un poc en la línia de "colocarse y al loro" oberta pel professor Tierno?

—Això de "colocarse" intuec què vol dir; de "al loro" no en tenc ni idea. Estic poc informat del llenguatge "cheli" de Madrid, no entra dins la meva cultura ni dins el món on me moc. Crec que sí, que un ajuntament o qualsevol administració ha d'estar obert a connectar amb una part de la societat, i els joves tenen cada dia més un paper important en la nostra societat, basta veure allò que consumeixen, que genera una indústria enorme. La crisi actual, encara que pensada pels majors, és protagonitzada pels joves i ells seran els que han de pensar les solucions. Pens que l'Administració els ha de permetre expressar-se com fins ara no ho havien pogut fer. Iniciatives com les de Ciutat, festivals de rock... són només intents tímids d'allò que hauria de ser. Crec que sempre que sigui possible i lluny de paternalismes hem de donar la paraula, l'expressió i el poder als joves.

—Vostè està "colocado y al loro"?

—Som molt poc marxós, m'agradaria ser-ho més. M'agrada parlar i escoltar música encara que el renou em descolloca. Veure el batle d'una ciutat a una discoteca crec que és normal; lo estrany és que això no passés abans. M'agrada més la nit que el dia, i anar acompanyat més que anar totsol, encara que hi ha gent a qui agrada estar totsol. De totes maneres sempre hi ha temps d'estar-hi.

"UN SENYOR AMB PANXA VOLUMINOSA"

Marxós a les totes, no ho és, però fa tot allò que pot, aquest alumne de la nit i les seves pompes, que tan lluny de les característiques que, segons ell, dibuixaven el polític franquista: "Era un senyor més aviat gras, amb panxa voluminosa, brillantor sebosa pel cap, vestits foscos i camises emmidonades blanques, i "gemelos". Avui els que governem ens començarem a formar sentint música d'en Serrat i combinant-la amb els primers "Beatles", i quan connectàvem el primer "pick-up" de la nostra germana major, escoltàvem el rock de n'Elvis Presley. Noltros formem part de la mateixa onada cultural dels joves d'ara, una onada que neix entorn als anys seixanta. Allò d'abans era més cavernari".

—Senyor Aguiló, vostè ha declarat no tenir cap complex per la seva ascendència. Per què creu que els llinatges pesen tant damunt certs mallorquins?

—Problemes d'una illa mal comunicada, on totes les desgràcies s'han atribuït a un "cap de turc" que han estat els jueus, que també formaven un reducte tancat. Ara queda qualque cendra calenta, però crec que son molt poques...

—Què li agraeix a la seva experiència com a batle: coneixements, teòrics, personals...?

—Bé, el que és cert és que m'ha donat una gran experiència en temes municipals que m'enriqueix com a home. Quant a personatges, és difícil dir qui m'ha impressionat més perquè n'he coneguts molts. Destacaria Bruno Kreisky, Alfonso Guerra, Felipe González i aquí, a Mallorca, en Fèlix Pons.

GANES DE FER SA PUNYETA

Entre els més íntims col·laboradors d'en Ramon Aguiló, hi ha hagut sempre un cert número de dones. Això és quasi sorprenent avui a Mallorca i segons la seva experiència, positiu. A pesar de tot, dels companys del partit, dels funcionaris, diuen que està tot sol, sotmès a l'ostracisme pel partit, pels "companys de Madrid"; ell ho nega categòricament: "Són ganes de fer sa punyeta". També nega un defecte que sovint se li imputa, la supèrbia. "Molts es pensen que pel carrer no els salud perquè som el batle. No és cert. Per evitar això, ara vaig sempre amb els ulls molt oberts, perquè ningú es queixi".

Arriba el final de l'entrevista i Ramon Aguiló comenta encara un dels grans projectes que prendran forma durant el seu mandat, la Fundació Pilar i Joan Miró: "Esper que la Fundació no sigui un centre de pelegrinatge, sinó un lloc viu, on vagin artistes per aprendre de Miró. Que no sigui un museu sinó un centre d'activitat artística. Per a això fa falta una dotació que constitueixi el nucli de la Fundació. Farem tot el que poguem per tal de conseguir aquest nucli artístic. Esper que es pugui donar un impuls a les activitats, tant dels artistes de Palma com dels de la "part forana", com també dels estrangers. Aconseguir-ho depèn de noltros, i quan dic noltros vull dir que fa falta veure l'actitud de la família Miró cara a la cessió d'obres per a la Institució i veure també com participa el ciutadà, perquè si el ciutadà no participa, la fundació no tendria la funció per a la qual Joan Miró la va concebre".

Com a una carrera d'obstacles, a mida que l'entrevista transcorre, hem anat vencent la fredor del principi. Ara la conversació ja és franca i animada, però el nostre temps s'ha acabat: Supòs que l'Antàrtida, en Serrat i els Beatles tornaran a dormir cent anys dins qualque recó d'aquest socialista alumne avantatjat de la nit.

La

mA_rgiNAció

a Inca

Q

ui són els marginats? En general podem dir que són gent que no encaixa dins la nostra societat bé perquè no es poden valer per ells mateixos o bé perquè viuen al marge del sistema. Qui els ha creat? Evidentment, la mateixa societat dins la qual vivim i qu moltes vegades els rebutja. Millor seria, doncs, canviar aquesta societat que produeix aquestes injustícies.

L'alternativa és, en lloc d'atacar les causes, pal·liar les conseqüències, posar remei als problemes dels marginats, cosa que no deixa de ser un pegat perquè aquesta societat injusta seguirà produint-ne. La solució no seria crear una sèrie d'institucions per recloure aquestes persones, sinó apropar-les a la gent, no treure-les del seu entorn, mentre sigui possible, a través d'assistents socials, educadors de carrer, treballadors, familiars, etc.

A Inca, és lògic, existeix el problema de la marginació, i hem volgut dur-lo a aquestes pàgines sense cap pretensió de fer-ne un estudi en profunditat sinó simplement per donar un toc

d'atenció sobre el tema: que la gent, si més no, sàpiga que existeix.

Crec, perquè és una realitat, que l'ajuntament no està mentalitzat respecte a la marginació. La conseqüència és la manca d'un assistent social a una ciutat de més de vint mil habitants. Un professional així podria informar la gent dels seus drets, de la manera de solucionar els seus problemes, o ajudar-la a sortir d'una situació de marginació. Hi hauria, també, la possibilitat de formar serveis de treballadors familiars subvencionats per l'INSERSO, i educadors de carrer que seguisin l'evolució dels joves que formen colles al carrer i els ajudassin a encarrilar la seva

vida dins aquesta societat. La realitat és que és l'església la institució que per ara duu endavant la pocafeina que es fa de cara a la marginació, cosa que, encara que la considerem positiva, ens reafirma que aquest problema és considerat des del punt de vista de la beneficència i la caritat i no de la justícia social com hauria de ser.

gitano

Els problemes dels gitanos neixen en el moment en què són una minoria ètnica i per tant tenen la seva pròpia cultura,

la seva història i la seva manera de ser i pensar. A Inca, n'hi ha més de vint famílies. Són gent que, a diferència dels que habiten al poblat de Son Banya, a Palma, no se sent gitana. No van a l'escola amb regularitat i això fa que l'analfabetisme sigui freqüent entre ells. Tenen les seves lleis i el seu "cap": abans hi havia a Inca el "rei dels gitanos", però ara no hi és ja. Tenen la seva pròpia filosofia de la vida: els agrada viure al moment, en el carrer. Si poguessin, serien trashumants, sempre anirien d'un poble a un altre, d'una banda a l'altra. Es dediquen a la venda ambulants: roba, ormejos d'aram, etc., i en alguns casos a treballs even-

Els problemes dels gitanos a Inca són l'analfabetisme, la manca de venda i el rebuï de la societat.

tuals.

Els seus problemes són l'analfabetisme, la manca de vivenda, la no acceptació per part de la gent i la pèrdua de la seva identitat com a poble.

mirsvàlues pígniques

Els deficients mentals són persones que estimen, senten i viuen i, com a tals, tenen els seus drets i la seva dignitat, no sempre reconeguda. Cent desset nins d'Inca i comarca assisteixen al centre Joan XXIII per a deficients mentals. Això no significa que siguin tots els que hi ha, perquè encara no tenen places per a tots, o alguns pares no els duen a cap centre per manca de doblers o d'interés. Hi ha mongòlics, oligofrèncics, paralítics cerebrals, autistes, hiperquinètics i "borde-lines". Els més freqüents són els oligofrèncics i els "borde-lines". Es tracta de nins amb un coeficient mental bastant baix (menys de 70) en tots els casos. Segons Sor Aina Ma. Rodríguez, directora del Centre, hi ha una sèrie de problemes que afecten els deficients mentals, com són la seva acceptació per part de la societat, que es va aconseguint a poc a poc ("Ja no hi ha tant de menyspreu..."), i lles poques ajudes que reben de l'Estat. Actualment, continuen rebent la misèria de tres mil pessetes mensuals de pensió. Tal vegada també faltaria a les seves famílies l'assessorament d'un assistent social per aconseguir una sèrie d'ajudes a les quals tenen dret. El problema de la feina és, aiximateix, greu. Amb l'atur les possibilitats són mínimes. N'hi ha que fan feina al camp, o a un taller amb els seus pares. Al centre també hi ha un taller de trenat, de babutxes, etc... que rep encàrrecs de fàbriques d'Inca i d'altres pobles.

El centre es manté amb una subvenció del Ministe-

ri d'Educació que paga només els professors de cada una de les nou unitats o classes, i amb les aportacions dels pares. Hi ha un traumatòleg, un fisioterapeuta, una logopeda, un psicòleg, etc., i, a més, les despeses per al menjador, llum, aigua... La subvenció de l'ajuntament de cent mil pessetes, no és, doncs, digne de consideració. La construcció d'un nou centre, per al qual "Sa Nostra" ha cedit un solar, s'ha depassat per ara perquè, com diu n'Aina Rodríguez, "no podem iniciar la construcció d'un centre només amb cent milions de subvenció i sense haver resolt el problema del manteniment de l'actual..."

Vellesa

La problemàtica de la vellesa neix en el moment que el vell necessita per viure un suport econòmic i d'afecte, i té més dificultats que els altres per obtenir-lo.

A Inca hi ha la residència "Miquel Mir", plena fins a dalt i amb sis o set sol·licituds per entrar-hi. Els vells no disposen ni d'un assistent social que els pugui informar dels seus drets, tals com el de percebre una pensió mínima d'unes vuit mil pessetes si no en cobra cap, ni d'un servei de treballadors familiars que atengui els que vulguin o hagin de romandre a ca seva i no puguin valer-se per ells mateixos. Aquest servei està subvencionat per l'INSERSO: actualment, sobren els doblers assignats a aquest capítol: només fa falta posar-ho en marxa.

S'ha format darrerament un grup d'Acció Social amb persones voluntàries que, si bé es dedicarà a tots els casos de marginació en general, començarà a cuidar-se dels casos de persones necessitades econòmicament o en qualsevol altre sentit, com poden ser vells sense família o amb família que no els pot atendre.

A la Residència Miquel Mir hi ha quaranta-dos resi-

dents: desset homes i vint-i-cinc dones. Sis estan acollits a la Beneficència de l'Ajuntament i els altres paguen el setanta per cent de la seva pensió. La residència es manté amb les aportacions dels residents i l'ajuda de l'ajuntament, i és regida per un Patronat compost per representants dels grups polítics municipals, la superiora de la residència i altres. No hi ha per ara cap intensió o estudi sobre la possibilitat de que algun organisme oficial es faci càrrec de la gestió i suport de la residència.

Les causes que els vells sol·licitin l'entrada en ella són diverses: no tenen família, no es duen bé amb la família o no volen ser una càrrega per a ella.

delinqüència juvenil

A Inca hi ha una enorme tasca de prevenció de la delinqüència que encara no s'ha duit a terme. Es cosa prou coneguda que, a hores de classe hi ha nins pels carrers, i que això és un fet que s'hauria de cuidar perquè tots els al·lots en edat escolar tenen dret a una educació gratuïta.

L'edat crítica per als joves és entre els catorze i els setze anys, perquè potser han acabat d'anar a l'escola i encara no poden fer feina: és, per tant, un fo-

cus de delinqüència i una edat clau per entrar dins el món de la toxicomania. Molts d'al·lots, a partir dels catorze, formen colles pel carrer, i molts altres fan feina i, en arribar als setze anys, per no assegurar-los, els treuen al carrer. Per tot això, és important la previsió i fonamental la figura de l'educador de carrer, que pot seguir aquelles colles i l'evolució de cada un d'aquells al·lots organitzant diverses activitats: jocs, equips de futbol o de bàsquet...

L'atur juvenil és una altra causa important de la delinqüència en aquestes edats i per això, seria també important la col·laboració de les empreses amb els plans de treball i de pràctiques per als joves, i una preocupació per a l'ajuntament, sindicats i patronal. Seria interessant, a més, disposar d'una política municipal de joventut, tant pel que es refereix a esports o cultura com per a altres activitats, per exemple concerts de rock, als quals s'ha negat fins ara l'ajuntament perquè entén que promouen precisament, la delinqüència i les animalades.

Al delinqüent se li ha de donar una oportunitat perquè pugui refer la seva vida, i no només la repressió com a resposta. Això no vol dir que es permeti a ningú atemptar no tan sols contra la propietat de la gent sinó sobretot contra la seva pròpia integritat física. No

són herois ni monstres: són persones que en unes determinades circumstàncies i amb una història endarrerada reaccionen com tal vegada reaccionaríem nosaltres mateixos.

Hi ha un grup de joves que passen sovint per les dependències de la Guàrdia Civil i el jutjat d'instrucció d'Inca, normalment per robaris, malifetes o assumptes de drogues. La majoria són aturats i no tenen mitjans de vida, o si en tenen també són problemàtics a les seves famílies o actuen per ràbia contra la "societat". Els espera un depòsit de presos al claustre de St. Frances, en pessimes condicions i, en alguns casos, la presó provincial. Quan surten de la presó necessiten ajuda, la possibilitat de reinserció social, abans de veure's embolicats més encara en el món de la delinqüència, la marginació o la toxicomania. De vegades la burocràcia judicial impedeix la reintegració social de gent amb voluntat de fer-ho, com és el cas de persones que als dos anys d'haver comès el delictes, quan ja han iniciat una nova vida, els arriba el judici i la possible entrada a la presó. Les dificultats d'un pres per reintegrar-se a la vida normal són moltes, començant perquè no té cap feina i per una societat que no el ajuda en absolut sinó que més aviat els rebutja.

minusvàlids físiques

En aquests casos, sí que es veu més l'absència a Inca d'un pla adequat d'assistència social. És veritat que hi ha la família, però també és cert que n'hi ha, de minusvàlids, que no en tenen o que de vegades no coneixen els possibles avantatges legals o d'altre tipus que poden obtenir (com poden ser els que concedeix l'ordre ministerial de 13 de gener de 1984 o la llei de 7 d'abril de 1983).

A Inca hi ha una delegació de la O.N.C.E. (Organització Nacional de Cecs)

que, a pesar que es cuida especialment dels cecs, té també com a afiliats altres minusvàlids vidents. A Inca, segons ens informa en Josep Manuel Sánchez, delegat de la ONCE, hi ha vuit venedors del cupó, que és el principal ingrés de l'organització, dels quals set són minusvàlids i un cec. En total, hi ha setze venedors a la comarca. Aquests venedors tenen uns ingressos bastant elevats. La ONCE també ofereix una educació completa a tots aquells cecs que la desitgin, intenta donar la possibilitat d'altres feines als cecs a part de la venda de cupons, i concedeix pensions diverses. El problema està en els minusvàlids que no estan afiliats a la ONCE com és el cas dels nins cecs no escolaritzats, entre altres, i que han de mester el tractament d'un assistent social. També seria interessant posar en marxa un servei de treballadors son familiars subvencionat per l'INSERSO.

alcoholisme i toxicomanies

Es tracta en els dos casos de dependències de determinades substàncies, dependències que creen uns problemes complexos i que van des de la pèrdua del treball a la impossibilitat de fer feina, a la pèrdua d'identitat i els problemes socials i familiars que se'n deriven.

A Inca, d'aquests problemes, que existeixen evidentment, no hi ha dades concretes. Sí que és lògic el fet que l'atur favoreix l'alcoholisme i la toxicomania, i sabem que l'edat en la qual els joves comencen a drogar-se disminueix progressivament. Inca és un centre de distribució de droga de cara a la comarca (haixix, cocaïna...) i encara que el problema no sigui greu, hi és.

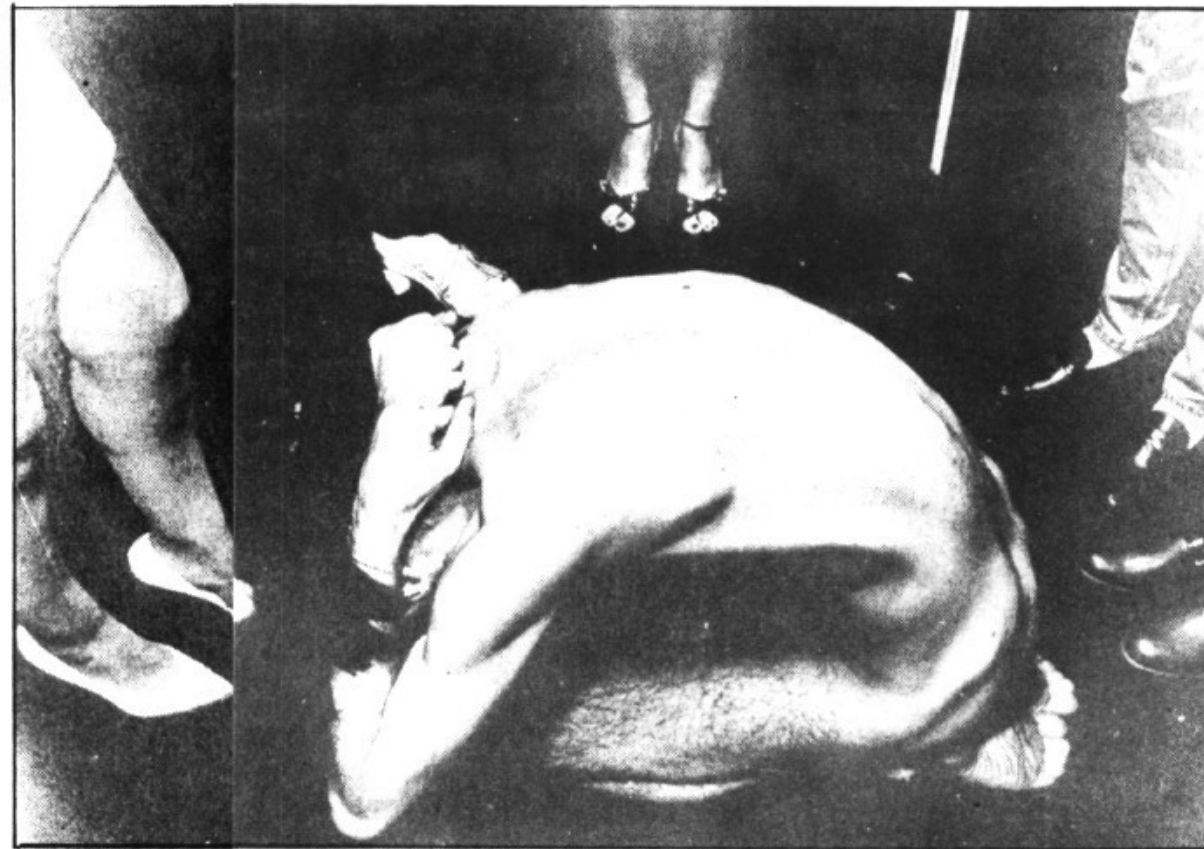
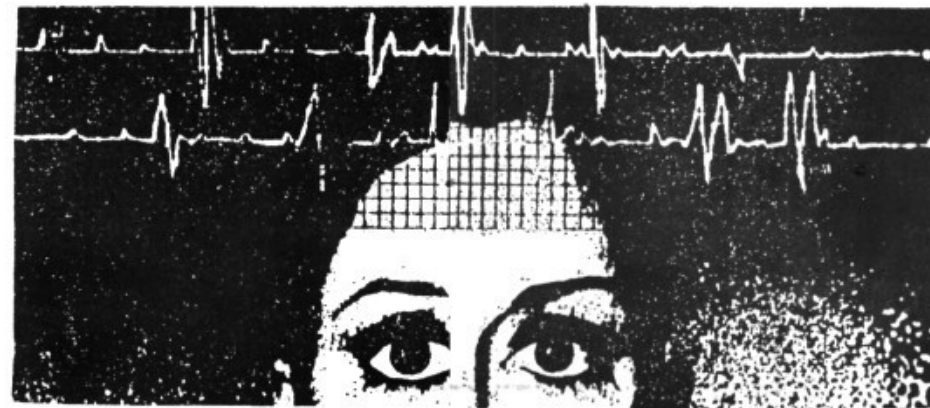
Els únics centres de rehabilitació són a Palma: l'hospital de nit i el psiquià-

tric per a desintoxicacions, "Es Puig des Bous" per a alcohòlics crònics, i "Son Ribas" per a rehabilitació d'alcohòlics no tan intoxicats. També existeix ATA o Centre d'Higiene Mental que es cuida de la rehabilitació de l'alcoholisme i la toxicomania. Actualment s'està elaborant un pla d'actuació per coordinar aquests centres per a tota Mallorca, pla que es presentarà al Consell i a l'ajuntament de Palma. A Inca, hi ha un grup de l'associació "Alcohòlics anònims": una agrupació amb uns locals a la parròquia de "Cristo Rei", que es reuneix cada dijous. Es tracta d'una associació amb una peculiar idea sobre l'alcoholisme que aconsegueix en certs casos que la gent superi aquest problema mitjançant la teràpia de grup.

malalties mentals

A l'hospital psiquiàtric, que és la primera cosa que ens vé al cap quan parlem de malalts mentals, hi ha devers quinze persones d'Inca. El problema del manicomi és que crea marginats. Allà, hi troban una població de malalts crònics, que són gent que duu tants d'anys en el centre que ja no podrà sortir-ne, perquè no te doblers ni família i la gent no els accepta, a pesar de "ser" normals. Evidentment s'hauria d'intentar que

aquestes persones poguessin rebre una assistència sense haver d'ingressar almenys d'una manera permanent al psiquiàtric. És absolutament necessari aconseguir a Inca l'especialitat de psiquiatria a l'ambulatori a càrrec de la Seguretat Social. El problema és que la majoria de vegades l'únic tractament que es dona a una persona amb problemes mentals és la medicació, que pot esser la solució a cert terme de temps, però no a la llarga.

Conseqüència de la no mentalització municipal del problema de la marginació social es la manca d'un assistent social a una ciutat de més de vint mil habitants.

transeünts

El problema dels transeünts ve condicionat per la manca de feina. Hi ha gent que va de poble en poble cercant feina fins que en certs casos arriba al punt de ser un transeünt ja "crònic" que ja no

en cerca sinó que simplement va de poble en poble i cau en l'alcoholisme i la degradació psíquica per la poca estabilitat personal.

A Palma hi ha diversos centres, l'alberg "Ca'n Pere Antoni", per a transeünts i gent sense feina: poden estar-hi vint dies, i tenen un equip d'ajuda a cada persona que arriba a l'alberg per resoldre la seva problemàtica social o bé del seu centre de feina. "Ca'n Gaza"

és un altre centre on s'intenta ajudar la gent que es troba en el límit de la reinserció social, mitjançant treballs comunitaris.

L'actitud de l'Ajuntament ha estat la d'embarcar-los en el tren. A Inca no hi ha cap centre per acollir-los, encara que sigui per una nit, centre que seria absolutament necessari perquè no es repetissin casos de gent que ha de dormir a la serena, ja sigui a una obra o a qualsevol altre lloc.

atur viveuda analfabetisme

No pretenim, ni porem, esser exhaustius a n'aquest reportatge. Caldria citar, per finalitzar-lo una sèrie de problemes que tenen relació directa amb la marginació com és l'atur. A Inca, tan sols en el sector de la pell, hi ha 700 aturats. És cert

que la majoria treballan, encara que d'una manera illegal, però n'hi ha molts que no i les conseqüències es noten amb la delinqüència, l'alcoholisme i la toxicomania.

L'analfabetisme també crea marginació i té el seu origen dins la marginació. De fet molts d'analfabets son lo qual els margina encara més. Com ja hem dit, a les hores de escola, es veuen nins pel carrer. L'Ajuntament hauria de tenir un cens de nins en edat escolar i sebre quins son els que estan escolaritzats i resoldre el problema.

La vivenda afecta als marginats i a Inca és un problema greu. La manca de vivendes és important. Els preus dels pisos son astronòmics, els lloguers són cars. Hi ha el cas d'un pis sense aigua ni llum pel que és pagan 10.000 pessetes mensuals. Mentres tant hi ha més de mil vivendes abandonades i no es construeix cap tipus de vivendes socials. No és estrany doncs que hi hagi gent que visqui en condicions molt precàries.

Altres marginats? Els que estan dins la misèria i han d'amagar la seva pobresa amb vergonya perquè estan en un poble ric i les prostitutes que a Inca hi ha, encara que no oficialment, exercint la seva feina amagada, encara que tolerada i un poc tots els que no intervenen en les decisions que imposa el poder i que marquen el rumb de la nostra ciutat.

JOAN KAMIS

Donam les gràcies per la seva col·laboració a Joan Parets, capellà de la parròquia de Crist Rei i Josep Manuel Sanchez, delegat de la ONCE a Inca; Aina Maria Rodriguez, directora del Centre d'Educació Especial Joan XXIII; Aina Gelabert, Magdalena i Joan Manuel, assistents socials; al grup d'educadors de l'alberg de Joventut de Palma; Joan Liabrés, delegat de Joventut i Cultura de l'Ajuntament d'Inca; Jero-nima Gornal, directora de la Residència Miquel Mús.

Irreverents i flastomadors

Francina Prats d'Inca, habitadora de Ciutat, el 1586 fou acusada davant el Sant Ofici que diverses vegades havia dit: "Por el coño de Dios".

Sor Clara Macip del convent de la vila d'Inca, el 1762 féu aquesta confessió voluntària: que tenint una brega amb altres monges "se acaloró y enfureció tanto que se fue a su celda y sin mirar ni reflexionar en lo que hacía agarró un Santo Christo que tenía en ella y lo arrastró por tierra, pero que después de hecho quedó tan confusa y arrepentida que estuvo para desesperarse considerando el disparate tan grande que había cometido". Sor Anna Teresa Palau testificà que l'esmentada Sor Clara li contà el fet i que s'havia feta passar la ràbia amb el crucifix. El tribunal dictà que el comissari que seguia aquest cas, que era el rector de Sencelles, havia d'advertir severament l'acusada i imposar-li penitències saludables. (AHN, lligall 1716 n° 32 f. 1v-2v)

L'any 1732, Llorenç Pisà, teixidor de lli de la vila d'Inca, de 18 anys d'edat, fou acusat que estant pres oferí el cos i l'ànima al dimoni, pronuncià blasfèmies contra la Verge i els Sants, i va tirar al lloc comú una estampa de la Sagrada Família. Va pintar sis dimonis i va escriure "en Lengua Mallorquina: yo te ago zédula de mi alma y donación de mi cuerpo, Lorenzo Pizá". El tribunal resolgué: que fos instruït en la fe, i li posassin penitències espirituals. (AHN, lligall 1716 n° 10).

Macià Far de 47 anys d'edat, el 1663 fou acusat i testificat per cinc testimonis dient que el passat mes de maig, es-

sent l'acusat jurat de la vila, estant reunit el consell tractant matèries de govern i de justícia, va dir que Déu nostre Senyor tenia superior, que Sant Pere era superior a Déu, i va quedar tothom escandalitzat davant aquelles afirmacions. L'acusat en sa defensa va dir que havia dit que el Rei tenia superior i que Déu com a home havia deixat a la terra Sant Pere com a superior. El tribunal el va absoldre considerant que era bona persona. (AHN, llibre 864 f. 38v).

Cal advertir que moltes sospites d'heretgia sobre determinades manifestacions verbals no responien sinó a ignorància dels acusats en qüestions de Dogma i Moral.

El 1595, Mateu Vanrell d'Inca, de 40 anys d'edat, descendent "de cristianos viejos", va haver de comparèixer davant el Sant Ofici "por haber sido acusado que decía mal de frailes y clérigos y que una vez, diciéndole cierta persona que ellos cantaban horas y hacían lo que eran obligados, el dicho Vanrell dixo que cuando ellos cantaban no decían sino: esto es tuyo, esto es mío, y de que siendo reprehendido dello diciéndole que por no haber tenido respecto a los clérigos se habían perdido muchas ciudades, dixo que ellos no eran buenos sino para deshorrar aquella y la otra".

Un any després, Martí Castell, sabater d'Inca, de 34 anys d'edat, "porque hablando de una imagen de St. Guillen dixo que tan grande asno era St. Guillen como el rector, y siendo reprehendido dello, dixo que no lo dezía por aquel del cielo sino por aquel de pedaços, por aquel pedaçot, aquel bobot, y diziéndole que aquel St.

Guillen era bendito, el dicho Martín Castell respondió quel rector le había bendecido diciendo: ego dominus, egor rector, ego rector potens. Calificóse por escandaloso, blasfemo y en cierto modo sospechoso de heregía, especialmente en estos tiempos."

Moros i renegats.

A l'acte de Fe celebrat a Sant Domingo de Ciutat dia 7 de febrer de 1583, fou penitenciat Jordi Greg, "oficial de hacer puas de texedor, natural de Caramitocad en Grecia, vecino de la villa de Inca del reino de Mallorca, de edad de veinte y seis años, por haber dicho que había sido turco y haberle visto que se lavaba todo el cuerpo a las mañanas desnudo hacia donde sale el sol y tener los brazos señalados con fuego como los tienen los turcos valientes y hablar turquesco y porque rompiendo puertas de las cárceles secretas de la Inquisición se huyó escalando el muro cerca del. Adjuró de levi, vergüenza pública, destierro del reino de Mallorca cinco años. Calificáronse los hechos del llamarse y estar con fuego con otras circunstancias que concurrieron por gravemente sospechosos de heregía. Hízose visura y hallóse que no estaba retaxado, y dixo un barbero que ha estado cautivo años, que las quemaduras eran por enfermedad y con esto pareció que no se hiciesen diligencias con él".

El 1585 fou penitenciat en la capella del Temple de Ciutat Tomàs Soler, conrador, de 64 anys d'edat "por haber dicho que los moros no van al infierno sino al limbo y siendo reprehendido dello perseveró en su opinión y porque ciertas personas le decían que había hecho cierta cosa mal, había él respondido: tan limpio estoy yo deso como la Virgen María de peccados".

En les causes de Fe de l'any 1613 hi nagué diversos "castigados por la secta de Mahoma", entre els quals Baltasar Botaña d'origen valencià, esclau de Gabriel Serra d'Inca, de 18 anys d'edat, "por haber manifestado que era moro. Se votó que se le diese tormento por la intención y por haber dicho el médico que tenía una muy gran melancolía que entre médicos llaman morbus que le hacía desvariar como frenético y que se podía tener mucho más dando razones de la locura y que convenría sacarle luego de las cárceles y por el 14 se entregó con fiança a su amo para que cuydase del dando abisso si mejoraba". Sembla que va millorar un poc, i s'intentà prosseguir la causa, i dia 9 de juliol "se le dio el tormento bien ligero". El tribunal dictà que l'acusat fos tancat dins un convent per espai de quatre mesos i fos instruït en la doctrina catòlica.

Diversos.

Joan Cos, català, habitador d'Inca, el 1579 fou acusat d'haver ajudat Rafel Simó que fugí de les presons secretes de la Inquisició.

El 1634, Francesc Sureda i Vivot, procurador reial de Mallorca, donava avís al Rei que l'inquisidor de Mallorca volia apropiar-se part de la Real Hazienda volent part dels "bans" dels familiars, ara darrerament l'inquisidor ha ordenat "al bayle de Inca que es la mayor villa dessa Isla y más freqüentada por tener ella feria todos los jueves sin que otra la tenga, que no se entremeta en los banes de Philipe Fuster official del Santo Officio". Es tracta d'un cas de competència entre la jurisdicció reial i la inquisitorial. (Arxiu Corona Aragó, Consell Aragó, lligall 967).

"CADA VEGADA MENOS SELLETERS"

En el seu taller, al carrer dels Hostals, número 1, devora la taula on te les eines, i sense deixar de treballar, ens va anar contant allò que va ser i és actualment la feina d'un selleter.

L'amo en Joan Ferrer es un home xerrador i simpàtic, acompanyat sempre d'alguns amics, amb qui parla de la seva joventut i amb qui comenta les notícies mes alegres, segons paraules seves.

Va neixer al carrer del Mercat (avui carrer d'en

Jaume Armengol), al número 7, el 16 de setembre de 1906.

—“Jo vaig començar quan tenia deu anys. Quan vaig fer sa primera comunicació mon pare, que ja era selleter, me va dir: ‘fiet, tu ja ets un homo, ja pots deixar d’anar a escola: comen-

çaràs a fer fil i m’ajuderas a qualque cosa’. Ara en tenc 77, d’anys, i en fa seixanta-set que faig aquesta feina i encara no he tengut mai dobbers per comprar-me una bicicleta, però en tenc per divertir-me i per qualque necessitat de la casa”.

Va fer el servici militar a Melilla, també fent de selleter.

—“Es mestre, despres de fer-me una proba me va dir que en sabia més que ell”. Actualment, nomes hi ha un

boutique
infantil

BORN, 6 Tel. 50 14 05

INCA

altre selieter, a Inca, en Toni Estrany, alias "En Blai".

—“A Inca, hi havia sis selleters, i tots tenien mosso. Noltros érem sis que trebàvem, quatre mossos, mon pare i jo. Tenia una exclusiva que jo tot sol vaig prendre: no es que ningú me l'ensenyàs. Però se comprèn que, de selleters, de cada vegada n'hi ha menos.

Abans fèiem carretons, xarrets, i gorniments amb sivelles niquetades, una cosa ben feta i ben fina.

Anàvem a vendre a Llubí, a Sencelles i a ses fires de Pollença es diumenges. Es dimecres i per ses fires de maig, que son unes de ses més populars de Mallorca, anàvem an es mercat de Sineu. Despès, qualche pagès mos manava fer un carretó amb manxa, tot ben forrat, a punt per enganxar es cavall, i això valia de cinc a sis mil pessetes.

De l'any 30 en es 45, va ser quan en vàrem fer mes: un any n'arribàrem a fer cinquante-set, tots dignes de veure: si anaves a festetjar a fora vila, tot hom sortia a vore t.

Ses coses han canviat molt; jo anava a fer un cafè i unes herbes a Ca'n Colltort, o a Ca'n Llabrés, i valia deu centims, i ara prens un cafè que són quatre gotes i te costa vuit duros, i unes espadnyes a Ca'n Simó o a Ca'n Verd valien una vint-i-cinc. Abans disfrutàvem molt i gastàvem poc...?”

PILOTES I DIARIS

Xerra, però no ha deixat de cosir una pilota de futbol que li va quedant com si fos nova.

—“Ara adob moltes pilotes de futbol, i venc qualche diari, perquè entre ses guarnicions i ses pilotes, no guany ni es jornal d'una teta, però entre una cosa i s'altra ja tenim per quatre mongetes”.

Encera amb cerol el fil de canigó, perquè no es desfaci, i va anomenant les eines que utilitza:

—“...ses estenaies d'arrencar i ses d'estirar, uns es-

tenaions, es martell, s'aleina, una mitja lluna, un rebaixador, un retxador, una bomba per inflar. També me servesc d'un embossador per omplir ses colleres, però ara en taig poques. En tenc una que mon pare va fer per set duros, i s'adob val cinc mil pessetes. Així i tot es jornal no me surt a cinquanta pessetes s'hora”.

—L'amo en Joan, i aquí no ha vengut ningú a aprendre s'otici de selieter?

—“No, aquí no ha vengut ningú. Si hagués vengut qualcú, jo ja li hauria cedit es lloc. Ara ningú vol aprendre aquest ofici...”

Foto Quetglas

tricycle

PLANA VERDA

Un poble es defineix per una cultura que es va forjant a través de la seva història. I cada dia s'han de resoldre els problemes que es presenten, bèl·lics, polítics, religiosos... i, sempre seguit, problemes quotidians, del quefer diari.

Generalment s'ha donat importància a les gestes bèl·liques, a les accions dels reis o dels bisbes, i, així, aquests fets i les seves conseqüències es conserven com a patrimoni cultural: els castells, les catedrals, els monuments, les pintures, normalment del clergat, de l'exèrcit o de la noblesa, i els escrits, també dirigits quasi sempre a aquests tres estaments dominants, mentre que la gent senzilla, la del quefer diari, la que no sabia llegir, la que no sabia res de pintures, la que només coneixia la feina, l'autèntica protagonista de la cultura, escrivia i pintava a un paper que nomia Mallorca, emprava una ploma o un pinzell que es deien ferramentes de feina, utilitzava una tinta o una pintura que era la seva suor i, així, es feia aquest llibre o aquest quadro ple de marges, sembrat d'oliveres, ametlers, figueres i tota classe de varietats fruitals, amb ovelles pasturant guardades amb gelosia per un ca negre com una móra. Entre els marges hi ha un camí per on passa, estirant del carro, en Fumat, un mul de raça mallorquina, com tots els altres animals del quadre; el camí duu a una casa senzilla, funcional i, com a tal, bella a més no poder.

Els camins no saben res d'enginyers; els animals i els arbres no saben res de mescals o tècnics agrícoles; les casetes no saben res d'arquitectes: aquests professionals, normalment, com qualsevol tècnic especialitzat, no saben llegir aquest

llibre escrit damunt la nostra roca; només saben llegir llibres escrits per gent que també va llegir llibres escrits per gent que... i molt pocs dels que escrivien sabien res de l'ovella mallorquina, o del ca de bestiar, del colom de casta grossa, del ca mè, de la nostra vaca, de peres de la nau, de

figues roges, d'ametles d'en Pou o d'albercocs de galta vermella, de perdres vives i marès, de ciment mallorquí... No és estrany, idò, que quan arriba el domini dels tècnics qualificats, les autopistes rompin els camins; tanmateix no tenen importància; i les casetes es tomin per fer "bloques de

viviendas"; i les peres ara siguin "golden" o "estàr-king", les peres "herconi-ni", els porcs "larg white", les vaques "frisones" i el ca "pastor alemany"... i no dic res de les mules perquè aquestes ja no hi són, de cap casta: ara allò que hi ha és un "John Deere" per llaurar o un "Class" per recol·lectar.

Idò això ja no importa, més ben dit, ha fet que ja no ens puguin cantar tonades de llaurar o de batre: l'autopista no és matèria per fer gloses com les que es feien a na Murta mentre tirava del carro; ja no queda res nostro, hem tirat a la mar el que era més important del nostre patrimoni cultural perquè entràs, al saqueig, la cultura forastera, i si bé és ver que una cultura que es tanca dins ella mateixa es mor d'inanició, una cultura que, sense cap criteri de selecció, substitueix tot el que li és propi per allò que li duen, se suïcida ella mateixa i en aquest cas, voler ressuscitar festes de Sant Antoni, voler fer cursets de llengua catalana, anar a comptar els voltors que queden o anar a ballar de bot és fer retxes dins l'aigua, és fer folklorismes o com li volgueu dir.

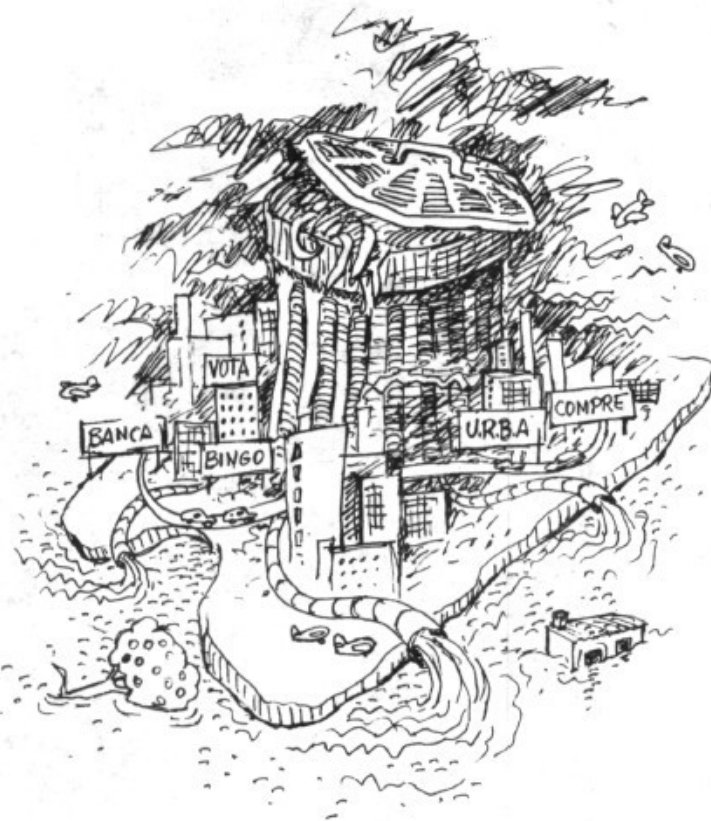
Una cultura només té possibilitats de viure si té capacitat de tenir consciència d'ella mateixa, i en base a això és capaç de passar pel garbell la tecnologia invasora, de tal manera que només travessin els foradins les coses que s'adapten a la nostra manera de ser i a la de la nostra roqueta.

No m'agrada acabar així aquest article, i per això he pensat fer-ne un altre de continuació, a veure si em queda més redó.

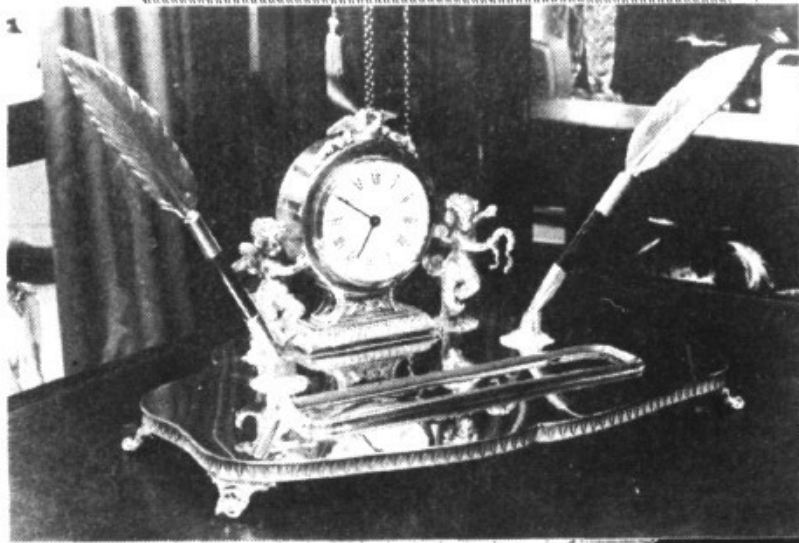
Au, idò, fins a l'altre, si ho trobau.

GABRIEL SERRA VICI

EL PATRIMONI DE MALLORCA

APARADOR

Per N. ena Ferrer

Fotos: Miquel A. Quetglas

Vivim temps d'ine-
 bilitat, d'oscil·lacions
 ràpides e imprevisibles
 de les divises. El dolar
 puja i devalla amb la ma-
 teixa facilitat que pas-
 sen els dies.

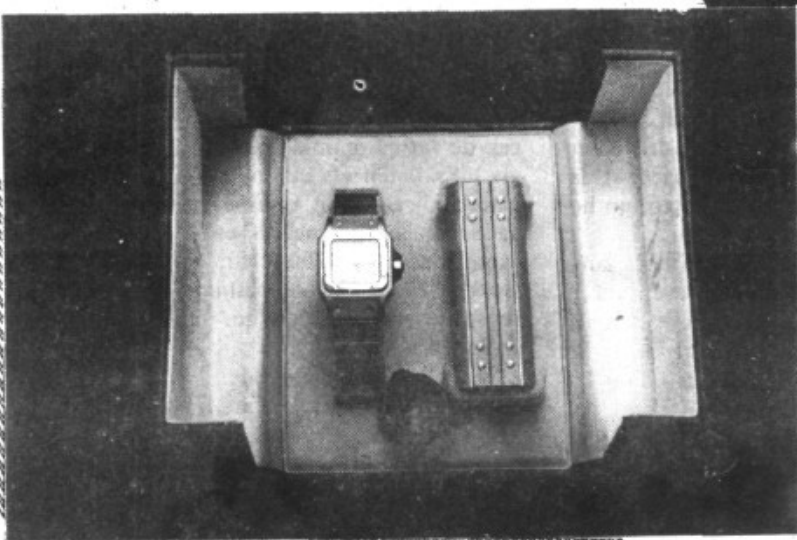
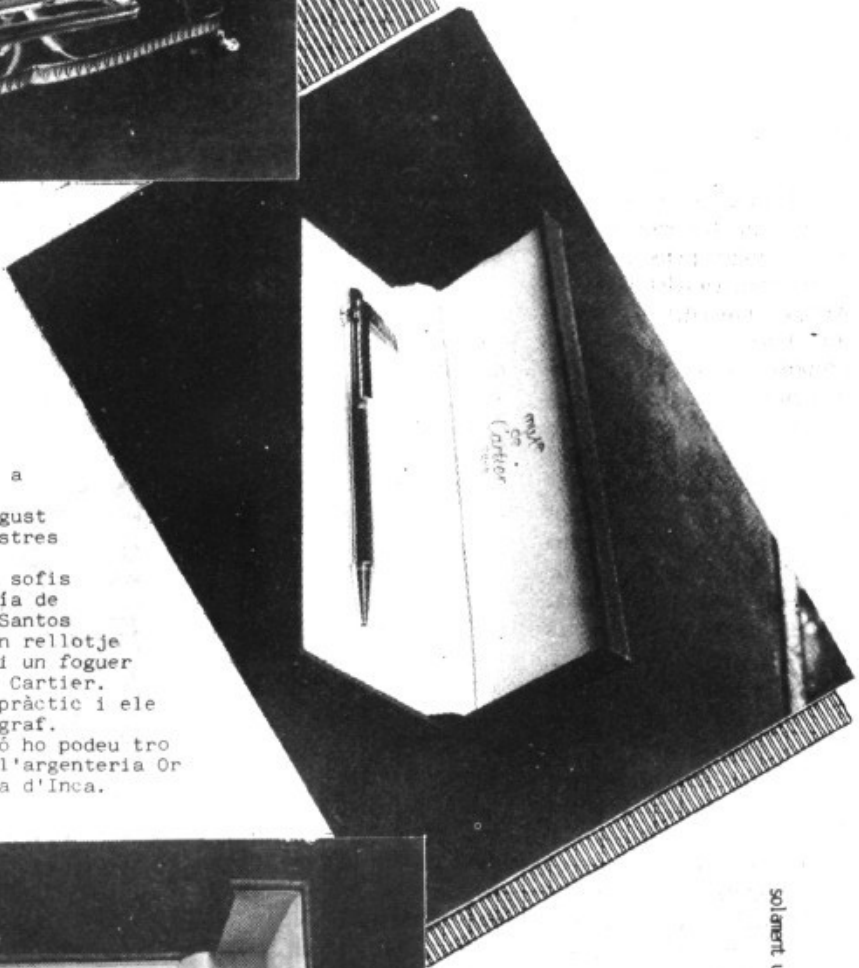
Per això no és mal con-
 sell recomanar invertir
 en valors estables, or
 i plata.

Avui, oferim a més a
 més una possibilitat
 d'invertir amb bon gust
 i fer feliç als nostres
 estimats.

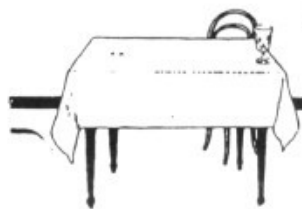
Aquí tenim una sofis-
 ticada Escribania de
 plata, un Joc Santos
 compost per un rellotje
 d'or i acer i un foguer
 de la marca Cartier.

També un pràctic i ele-
 gant bolígraf.

Tot això ho podeu tro-
 bar a l'argenteria Or
 diàna d'Inca.

Les botigues que citem a aquesta secció son
 solemnt una suggerència, al marge de tota publicitat.

E LS CONGRETS

=secret de monges=dolç misteri=====pa d'àngels=

Unes venerables monges, dins un tancat d'altíssims murs, guarden la inviolada recepta d'un pastís de delicat aroma i gust exquisit, tal volta el més perfecte que coneixem.

Una vegada traspasat l'arc d'entrada al monestir, ens saluda el lledroner centenari, guardià perenne, ara sense fulles, mostrant impúdic el poderós cos. Ens sorprèn veure travessar el pati una monja; pens que els temps han canviat i ara les monges tancades ja no ho són tant. Li explicam el propòsit de la nostra visita i entram a una de les dependències del monestir, on ens contaran el que saben del congret, menys la recepta, això no. D'Entrada, Sor Antònia Gual ens conta una anècdota: "Don Jaume de Can Guixa un dia exclamà: "I que me n'han fetes tudar, de dotzenes d'ous, aquestes monges". I és que els pastissers han intentat imitar els congrets de les monges, pero sense aconseguir mai el mateix resultat. No guarden memòria del temps que fa que elaboren els congrets: "Pensem que fa segles" —ens diuen—, "Abans les úniques entrades que teníen eren les de la venda dels congrets".

L'Arxiduc Lluís Salvador fou un dels encisats per la delicada pasta i la menciona en el seu "Die Balearen", fent també referència al secret de la recepta.

Ens expliquen que, de congrets, tan sols en fan elles; les monges gerònimes de Ciutat el que fan són madritxos, de pasta parescuda al congret, emperò me-

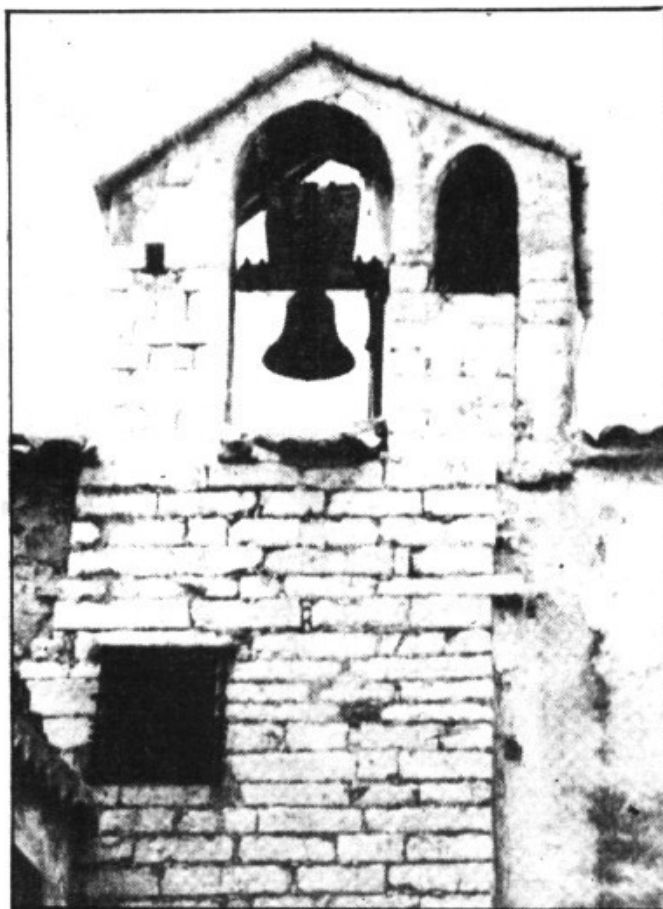
nys exquisits.

I no tan sols els inquers s'adeliten amb els congrets de les monges, ja que també reben comandes des de Ciutat, fins i tot de Madrid i de Barcelona, on qualche paladar enllepolit i enyorívol, no els pot oblidar. Han tengut propostes de fabricar els congrets quasi a nivell industrial, propostes que sempre han rebutjat; també han rebut ofertes per instal·lar un forn elèctric, emperò ja no sortirien igual.

L'edat mitja de les monges és elevada i no poden fer feines que costin un gran esforç físic, per això ara ja no cultiven com abans. La xeixa que empraven per fer els congrets, i perquè puguin seguir fent-los, l'Ajuntament d'Inca els envia periòdicament una camionada de llenya de pí, que pel que sembla és fonamental per coure'ls.

I quin és el secret? —"Els congrets han de ser fets per les monges" I la recepta? —"No, això, no ho direm mai"—

En Llorenç Riber, tampoc la sabí, s'aventurà a desxifrar-la: —"Em sembla que deu entrar-hi farina de la més fina, vermell d'ou del més vermell i sucre del més blanc; s'han de coure amb aromàtic foc de pí i s'han de pastar amb mans de verge"—

PER SI QUALCÚ
S'ATREVEIX A
FER-NE A CASA...

Per a 10 ous, 12 unces de sucre (400 grs.) 10 unces de farina d'amidó (335 grs.) Es baten els ous mesclats amb el sucre. Una vegada ben feta la mescla, es posa dins una olla a foc fluix, i es remena la pasta sense aturar-se, fins que torna espessa.

Es lleva del foc sense deixar de remourar-la, i s'afegeix la farina. Una vegada ben mesclat tot es posa dins el motlo i es cou al forn immediatament.

PODEU COMPRAR-NE

Cada día al Monestir; van a 600 ptes. el quilo. (En un Kg. n'entren molts). Són deliciosos amb gelat d'ametla, café amb llet, xocolata, a les seques...

També a Cas Xigarro, on fa més de cent anys que en fa i són els més parescuts als de les monges. El padrí dels actuals regents de la pastisseria va fer moltes proves per aconseguir el resultat actual, que, com dic, és parescut, però no igual.

A. MERCADER

Fou a finals dels anys seixanta o principis dels setanta que l'Ajuntament d'Inca va incloure en el programa de festes patronals una exhibició de basquet. Poc temps després, uns senyors afeccionats a aquest esport, entre ells Jordi Cerdà que llavors era directiu del C.D. Constància, essent President d'aquesta entitat Jaume Moyer, fundaren el C.D. Constància, com una secció més dins el Club.

El primer president de l'equip de basquet va esser en Tomeu Payeras, aconseguiren reunir en poc temps uns quants jugadors inquers que jugaven a altres equips, de Ciutat principalment. Entraren en competició, despertant ben aviat una incipient afició a aquest esport a Inca. Després una firma comercial mostrà interès i començà la curta era Yanko-Constància, l'equip, amb un presupost de set milions de pessetes, ascendí a segona divisió nacional, cada partit era seguit per molts d'aficionats, comptava amb jugadors de reconeguda categoria fins i tot estrangers. Empesos per la firma comercial cobrà molt de renom, fins i tot a la península. Es feren necessàries unes instal·lacions dignes, amb les quals Inca no comptava; davant aquest problema, la firma comercial, després de dos anys, deixà l'equip, possiblement també a causa de problemes econòmics.

La temporada següent el patrocinador va esser una firma de Ciutat, i el C.B. Constància, jugà els partits al Palau Municipal d'Esports de Ciutat i a l'altre any desaparegué.

Després es formaren altres equips, sempre patrocinats per firmes comercials, com Flavia y Quely, que també desaparegueren en poc temps. Un nou intent de continuar amb el basquet a Inca fou la formació d'un equip dins el Club Juventud Sallista, que tingué una efímera i problemàtica existència.

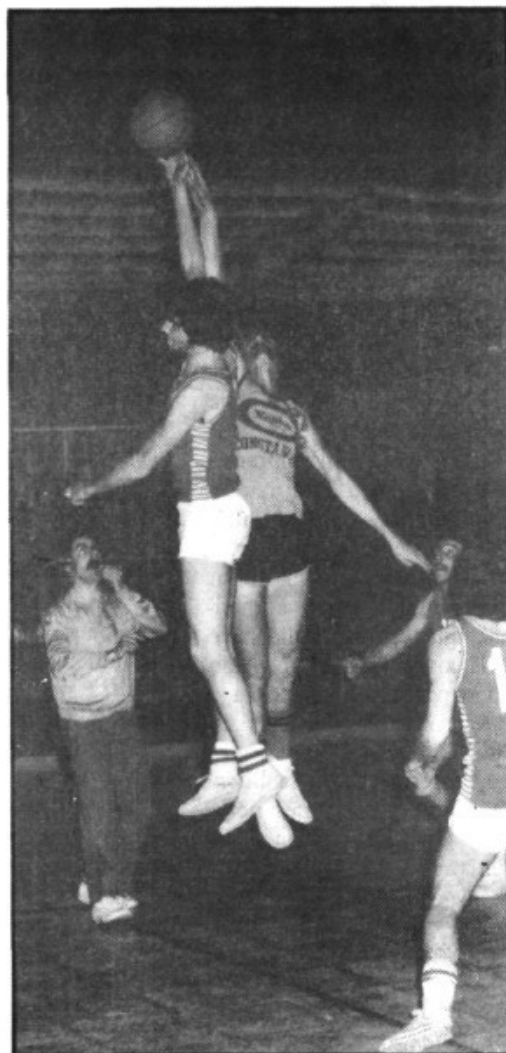
A l'actualitat La Glòria és l'únic club de basquet a Inca, sense cap dubte, descendent d'aquella lla-

vor que va esser el C.B. Constància. Ara, per consolidar aquest esport a Inca, es nota a faltar una base seriosa: equips de nins a les escoles, tal volta clubs que no tinguin la seva existència vinculada a una marca comercial, uns preparadors que facin feina de bon de veres per aquest esport.

FALTA UNA PISTA PEL C.B. LA GLÒRIA

Després d'un "impasse" de dos anys sense basquet a Inca, ex-alumnes de St. Tomás i Sant Frances, decidiren reunir-se i formar un equip, cercaren per això l'única solució que sembla possible avui dia: un patrocinador, per tal d'afrontar les despeses mínimes (que així i tot, pugen a 700.000 Ptes, per temporada). Aquesta és ja la tercera temporada que participen en competició, tenen dos equips, un a categoria junior i l'altra a senior de Tercera Divisió, sense esperances de superació o de pujar de categoria, no perquè l'equip faci mala temporada, que no és el cas, sinó per no comptar amb una pista coberta. La plantilla de La Glòria la formen 20 jugadors, entre els dos equips, del quals tant sols sis són inquers. No compten amb equips de nins per no disposar de mitjans materials, manca de col·laboració a les escoles, manca de pistes de minibasquet, etc., això ens fa pensar que, una vegada més, el basquet inquer té un futur incert.

El problema més gros per La Glòria és la pista, abans disputaven i entrenaven a la Plaça de Mallorca, però l'Ajuntament decidí demuntar els vestuaris de la

El problema més gros per La Glòria és la pista.

plaça, en lloc d'arreglar-los, per motius sanitaris. Actualment juguen i entrenen a Inca, club privat, que lògicament els cobra la utilització.

PISTA COBERTA POLIVALENT A INCA, UNA UTOPIA

Al Poliesportiu Municipal existeix el lloc adequat per la construcció d'una pista coberta polivalent, que podria fer-se, sense cap luxe en pocs diners. Aquesta pista, no tan sols seria pel basquet, sinó que podria promocionar altres esports, ara desconeguts a la nostra ciutat, com voleibol, balonmà i altres manifestacions esportives, i també culturals.

A l'Ajuntament ens diuen que "Això, actualment, és una utopia, sense comptar amb ajudes autonò-

miques o estatals" - De moment, no s'han sol·licitat aquestes ajudes. Després ens afegeixen - "L'oportunitat és perdé quant es construí el Palau de Ciutat, es gastaven molts milions, amb els quals, s'haguessin pogut fer tres Palaus d'Esports a l'illa" -

Sembla, per tant, que ens quedam sense, no ja Palau d'Esports, sinó una humil pista polivalent coberta.

Un petit consol pot significar que d'aquí a l'estiu -així ens ho prometeren- quedarà il·luminada una part més del Poliesportiu Municipal, pista de basquet inclosa, comptant amb una subvenció del Consell d'un milió i mig, en un pressupost de quasi quatre.

A. MERCADER

es raiguer

Passejada

Aquest dematí la feina em perdona, i no sé si he de quedar a casa.

La cussa m'empenya amb sa juguera habitual, està contenta, com si sabés que la treuré a passejar. I per ventura sigui el millor que puc fer, sortir a caminar una estona, oblidar-me dels cotxes, agafar un paragués per si el cel torna a ratjar, i partir cap a Cristo Rei.

La terra es com a lluenta, l'aire pareix més net i els ametllers s'han espallat.

Na "Daina", la cussa, m'ha partit davant ensu-

mant-ho tot, com si no li bastassin els ulls per sentir-se feliç, entre el verd i el blanc, colors dels paratges selvatgins d'un mes de febrer.

Davant Son Penya els cans de n'Aleix ens fan l'escàndol de sempre, quan es veuen. Els alens de na "Daina" i la calor que ja m'entra pel cos em diuen que som dalt Cristo Rei. Quina llàstima que caigués l'ermita, abans majestuós orgull d'un poble i ara tèntrica ruina, fruit d'un progrés, d'una demanda energètica perquè l'aparell consumista pugui seguir en-

devant menjant i menjant aquest carbó que, per desgràcia de la majoria de gent de Selva, ha minat el nostre subsol.

Trob que ens és massa fàcil trencar l'equilibri, que tenim massa facilitat per esbocinar en un parell de generacions el que ha costat tants d'anys a la natura.

Però avui serà millor passar una mica de tot, serà millor seure una estona al prediç del mirador i badar, ferme a l'idea de que tot el que veig des d'aquí és encantador, perquè d'enfora quasi tots els pobles presenten una mateixa i agra-

dosa imatge, però d'una distancia per no adonarse'n de les torres de ciment que solen trencar la rústica armonia.

Des d'aquí si no fos per aquell parell de gratacles fins i tot Inca seria agradable als ulls.

Però ja en tenc prou per avui, tornem per avall, abans que ens rasquin les soles els barrobins de la mina, o ens desperti qualche cruixit.

Aquesta passejada ha estat quasi perfecta, com cada passa endavant que doman cada dia. Quina llàstima de "quasi".

MIQUEL PUIGSERVER

TARGETA DE SUBSCRIPCIO

Nom i llinatges:

Carrer:

Població:

Desig subscriure'm a partir del número.....per un any (12 números)

telèfon:

província:

Amb la quota de: subscriptor - col·laborador: 1500 pessetes.

subscriptor: 900 pessetes.

Faré efectiu l'import mitjançant:

—taló bancari adjunt número:

—domiciliació bancària:

—gir postal número:

"Des de Gener d'enguany i comparant les vendes de cupons amb les de l'any passat hem triplicat les vendes. Un altre dada que demostra el creixement de les vendes és el que fa referència als premis: Durant el 83 repartirem 10 millions de ptes. a partir de gener ja hem repartit més de 2 millions. Crec que les dades son significatives". Amb aquestes paraules d'eufòria ens rebé Josep Manuel Sánchez que és el delegat de l'O.N.C.E. per a Inca i Comarca.

Cada dia milers de persones esperen ansioses que siguin les 20 hores, perquè a aquesta hora, com si d'un rite es tractés, es posen a girar els "bombos" que contenen els números que donaran el premi de 100.000 ptes. per cada cupó que coincideixi amb el número premiat. Deu minuts després uns quants celebraran la sort obtinguda, la resta esperaran a demà. Demà a la mateixa hora, de nou l'esperança. "Balears és una de les comunitats que més doblers juga amb cupons", diria a RAIGUER Josep M. Sánchez, delegat de l'O.N.C.E. (Organización Nacional de Ciegos de España) per a Inca i comarca.

Però aquest joc, tant simple a primera vista, amaga "una gran labor social" tal i com diu el revers de tots els cupons. "Amb la venda de cupons vivien moltes famílies". L'any 84 ha significat un gran canvi per l'O.N.C.E., ja que s'han posat a la venda els nous cupons, que cobreixen tot l'estat i que reporten considerables millores, entre les quals hi ha la major assignació econòmica pels núme-

ros premiats. "Abans els cupons eren de caire regional, ara passen a esser de tirada nacional, és clar que poden donar-se els premis més elevats".

Josep M. Sánchez ens digué que encara que el número guanyador fora tret des de Madrid, l'estructura de la venda és manté igual i concretament Inca segueix essent la seu de la delegació per a tota la comarca. Compta amb 16 venedors dels quals 8 tenen autorització de venda a la nostra ciutat. "Això ho feim així perquè no hi ha necessitat de fer competències i cada venedor sap a quin poble pot vendre, encara que si un desitja anar a vendre a un altre poble de la comarca, pot fer-ho demanant la corresponent autorització i si es considera oportú se l'hi dóna el corresponent permís.

Pel que fa a la venda s'ha de dir que aquesta supera la mitja nacional. "Ho acabam tot, no ens queda cap cupó. Des de Gener, que començarem la nova modalitat, hem triplicat les vendes". Josep M. Sánchez especifica que la major part de

O.N.C.E.

NUMEROS PREMIATS
DES DE EL 1 DE
FEBRER

7826 - 8489 - 5693 - 4637 -
6286 - 2259 - 3068 - 5518 -
4510 - 9765 - 7360 - 2482 -
9858 - 1653 - 7175 - 7365 -
0384 - 1220 - 7080.

els cupons són gent de mitja edat i sobretot que la gent que més juga és la de classe mitja. "Darrerament la joventut comença a jugar més assiduament, i en aquest sentit em notat un increment que esperam vagi en augment." Josep M. Sánchez destaca també que el fet que es jugui diàriament fa que es renovin els jugadors. I afegeix, "hi ha molta gent que sols juga un dia determinat, alguns volen sempre el mateix número i n'hi ha d'altres que compren el cupó al mateix venedor sempre".

Respecte d'altres apostes ens digué que no existeix competència entre elles, ja que cadescuna té el seu àmbit i si a això afegim la possibilitat esmentada de poder jugar diàriament, la competència entre cupó, loteria, bitllets i darrerament la travesa hípica, és mínima.

Pel que fa a premi hem de dir que l'any 83 es repartí la quantitat de més de 10 millions de pessetes en premis, xifra respectable però que s'espera serà superada ampliament durant aquest any. "Efectivament creim

que això serà així perquè des de Gener hem pagat en premis més de 2 millions de pessetes, això vol dir que enguany superarem d'un bon tros els 10 millions". Si bé s'han pagades aquesta suma de 2 millions, no han pagat cap premi gros, però sí han venut un primer premi que ha estat cobrat a una altra delegació.

Per acabar hem volgut saber quina és l'opinió del venedor davant la nova modalitat. "Estan satisfets, la major part de nosaltres hem acabat la venda sobre les 10, cosa que abans era impensable. La gent juga amb més desig i creim que aquesta fórmula és beneficiosa per a tots".

Fruit d'aquesta conversa mantinguda amb el delegat de la comarca Josep M. Sánchez es va incloure a partir d'aquest mes dels números premiats, per tal que els lectors de RAIGUER puguin conèixer i tenir l'estadística de premis.

MUEBLES
decoración

CERDA

MUEBLES TODOS LOS ESTILOS

EXPOSICION Y VENTA

Miguel Servet, 14 telf. 502253 INCA
General Goded, 13 telf. 514013 LLOSETA

Es Malinou

.BAR

.JOC/ RECREATIUS

selva

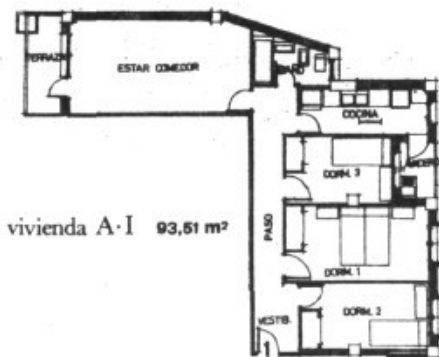

OPORTUNIDAD

ULTIMOS PISOS A PRECIOS INCREIBLES en calle Ibiza / Mostazaf.

Por el precio de un alquiler compre un piso con escritura ante Notario

Precio total 2.500.000 ptas. - 400.000 ptas. al firmar la escritura ante notario - 1.600.000 ptas. hipoteca (Caixa) a 20 años
las 500.000 ptas. restantes a convenir

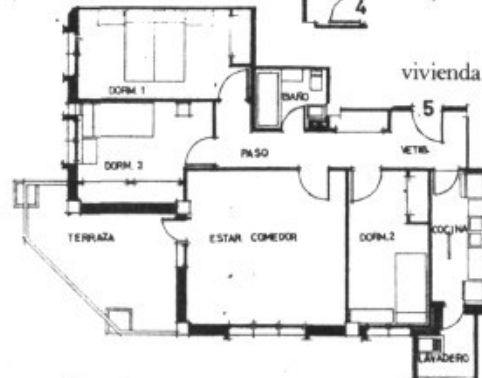
vivienda A-I 93,51 m²

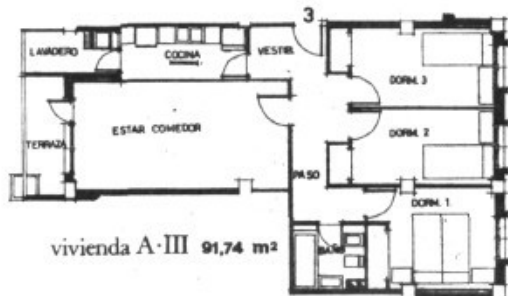
vivienda A-IV 89,77 m²

vivienda A-II 94,93 m²

vivienda A-V

vivienda A-III 91,74 m²

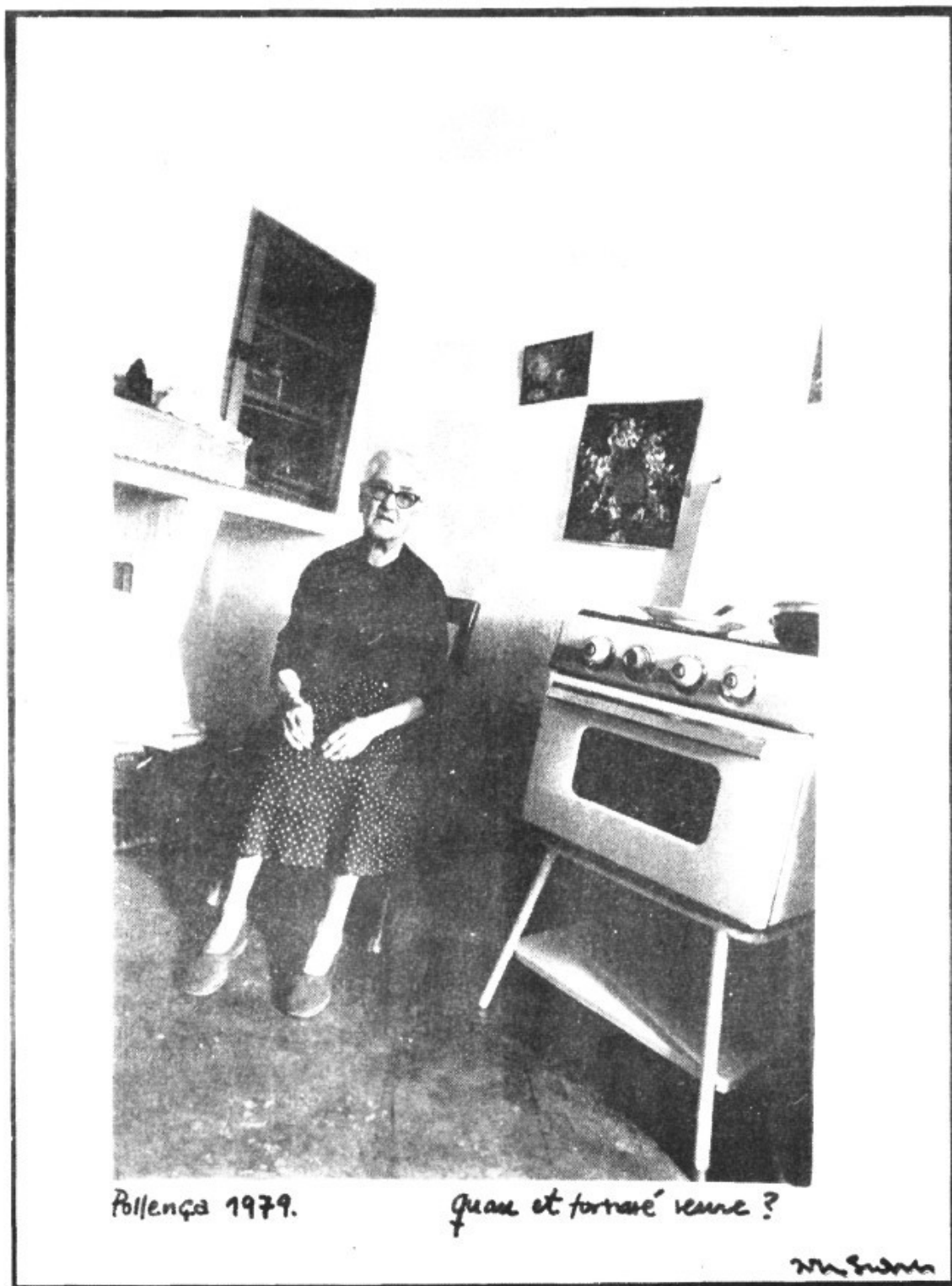

OTRA OPORTUNIDAD DOS ULTIMOS PISOS en Gran Vía de Colón nº 22
2 ATICOS DE 160m² - 3 dormitorios - 1 baño - salón comedor - cocina y lavadero

PRECIO TOTAL: 5 millones. HIPOTECA: Caja de Pensiones. 3 millones en 20 años. RESTO: de 2 millones, 1 al escriturar ante Notario; el otro millón, a convenir.

VENDE S A G P I. Teléfono: 531056 (Pto. Pollensa) de Jueves a Sábado (de 9 a 12 y de 4 a 8).
2328001 (Barcelona) de Lunes a Viernes (de 10 a 1 y de 5 a 8 1/2).
2328161

SIGNATURA

Pollença 1979.

quan et tornaré veure?

Manu Siquier

L'IMATGE... ARA... JA... MAGNÈTICA... NO FA MÉS QUE matar EL TEMPS.....
ENCARA NO HA PERDUT EL SEU MISTERI.

17 febrer, 89. Ciutat de Mallorca

JOSEP SIQUIER. Un llarg metratge ja oblidat com a cap de producció (3 X 4 Manolo Iborra) tres exposicions fotogràfiques a Barcelona (Col·legi Sant Jordi, 4 Gats i Fotomania) una experiència teatral amb el teatre metropolita de Barcelona (Sinfonic King Crimson) son les arrels de la meua

historia de aconteixements cívics. Actualment hem dedicat al Video industrial intentant aprendre com dimonis puc lograr que l'imatge que jo pretenc surti lo més semblant possible una vegada realitzada.

En nuestra «CARMEN» hemos incorporado la danza y la música española como forma de expresión viva, paralelamente a la música de la Opera, sumergiéndonos en este personaje mítico que inexorablemente nos conduce a través del amor y de los celos a la tragedia.

BALLARI
INTERNACIONAL

CARMEN

SERA PROJECTADA

ELS DIES: 15-16-17-18

Proximament, es projectarà al Cine Mercantil, la pel·lícula de Carlos Saura, CARMEN, en una experiència nova per a la nostra ciutat, ja que la projecció està avalada per Ràdio Balear, Setmanari Dijous, i RAIGUER Revista. Aquest recolzament que es dona a la pel·lícula, es per la seva qualitat i perquè segurament sense aquest suport no hagués estat possible la seva projecció.

Inspirada en la novel·la de Prosper Mérimée i sobre la música composta per Bizet, Carlos Saura ha realitzat una pel·lícula plena de poesia. No és pot entendre una CARMEN rebutjant la concepció de Mérimée i Bizet; això, no sap Saura i és fidel a la idea original, una història de passió, obsessió i amor/desamor, ambientant-la en la música, la dansa i l'esperit andalús, cosa que no vol dir que sigui folklòrica, ja que el mite de CARMEN, perquè d'un mite es tracta, és universal.

De la trajectòria de Carlos Saura es poden dir poques coses noves. Destacar l'excel·lent cartell que té a tot Europa (Els crítics francesos el veneren) i ara Nord-amèrica li ha obert les portes, a ran, precisament, d'aquesta CARMEN. Com a dates filmogràfiques, destaquen: La Caza (1965), La prima Angélica (1973), Cría Cuervos (1976), Deprisa, Deprisa (1980), Bodas de Sangre (1981), Antonieta (1982) i tancant aquest resum filmogràfic CARMEN (1983). Carlos Saura és, per tant, un dels directors espanyols amb carrera més sòlida i prometedora.

CARMEN

NOMINADA

AL "OSCAR," '84

Si difícil és parlar del director, tant o més és fer-ho dels actors, almenys del primer actor, Antonio Gades, sense cap dubte el més internacional dels nostres ballarins. La seva carrera es compta per èxits i ha presentat el seu art als principals escenaris del món. El seu paper protagonista és inductible i del carisma i força que dona al seu personatge surt beneficiada, no només la pel·lícula, sinó també els actors/ballarins que l'acompanyen. Si Antonio Gades tenia experiència cinematogràfica (Los Taranos, Amor Brujo, Bodas de Sangre, a més d'altres), Laura del Sol, la CARMEN, no havia tengut cap experiència davant la càmera, encara que per la poca edat que té sigui una excel·lent balladora. El risc que corrien Saura i Gades donant el paper protagonista a Laura del Sol es veu recompensat per l'entrega total al seu personatge.

Tanca aquesta curta presentació, la presència del genial guitarrista Paco de Lucía. Manquen adjectius per alabar el guitarrista de Cadiz que debuta al cine amb aquesta pel·lícula. De la resta d'actors/ballarins, a destacar la tasca de Cristina Hoyos, que és la primera balladora de la Compañía d'Antonio Gades.

En resum: una pel·lícula que des de l'estrena té el públic i la crítica al seu favor (Un crític de N. Y. la considera una de les deu millors pel·lícules del 83), però com sempre sol passar, té més èxit a l'estranger que a casa seva. Per això recolzam la projecció de la pel·lícula al Cine Mercantil i vos recomanem que no la vos perdeu.

QUINZE MIL LLIBRES

Segons dona a entendre una enquesta realitzada a les tres biblioteques, les dues municipals i la privada, que hi ha a Inca, els lectors del nostre poble s'estimen més temes com la història de Mallorca, la literatura clàssica o fins i tot llibres infantils, per damunt de gèneres com el religiós o els moderns "best-seller".

Uns quinze mil llibres es troben a disposició del públic, no gaire nombrós, que utilitza els serveis d'aqueixes biblioteques. Només una mitjana de cinquanta persones diàries sol·liciten un llibre a Inca, i en gran majoria solen ser sempre escolars que cerquen la informació necessària per als seus treballs. L'"altre" lector, el del llibre en si, no apareix freqüentment per la biblioteca, a pesar que el sistema de préstec a domicili funciona perfectament i ofereix als afiliats la possibilitat de tenir dos llibres a casa durant quinze dies com a màxim.

Entre els llibres que són més demanats, troban "Història i costums de Mallorca", de P. Xamena; potser és un detall a tenir en compte i que ens parlaria de la preocupació del mallorquí per redescobrir les arrels mateixes de la seva cultura. És important, també, la preferència d'autors clàssics, com Quevedo, Valle-Inclán i cervantes, o de poetes com Machado, Bécquer o Neruda.

Si cercam llibres antics, en podrem trobar del segle passat, considerats vertaderes relíquies, guardats a llocs especials, com "La Vida de Sor Clara Andreu", escrit el 1807 per Josep Barberi, i un tractat sobre la preparació i secrets de l'aiguardent, els xarops i les cerveses, l'autor del qual, Pedro Valsecchi, ja preveia, el 1877, la importància de dominar la tècnica de la destil·lació. Devora ells, per triar-ne alguns, l'enciclopèdia Espasa-Calpe, en aparadors especials; "Sexe i literatura", de D.H. Lawrence, o les obres d'Edgard Allan Poe, que embamben encara la joventut d'Inca, o, com a més moderns, Dominique Fernández la guanyadora del premi Goncourt 82.

Els llibres de religió han vist disminuïda la seva acceptació, i ara només són consultats qualche estudi de la Bíblia i obres que tracten del Budisme.

Bàsicament, com dèiem, els temes preferits a les nostres biblioteques són els que tenen relació amb Mallorca i la seva història i cultura, segons ens confirma Gabriel Salas, Delegat de Cultura:

"Sa mentalitat de sa gent està canviant i hi ha un interès cada vegada més clar per estudiar ses nostres rels en volums sobre Mallorca i sa seva història".

Salas preveu també uns canvis importants pel que fa

a les biblioteques i al seu funcionament. "A Inca assegura no tenim costum de llegir, i sa nostra missió és canviar un poc sa situació, i per això, en inaugurar pròximament ses noves instal·lacions a sa casa

de Cultura, s'habilitaran llocs especials per fer feines en equip i plans d'investigació, potenciant, d'aquesta manera, en es lectors, sa consulta des llibres".

PATRICIO CANDIA
Foto Quetglas

LLIBRES

ELS TRES PERGAMINS DE RIPOLL

Oriol Vergés,
Publicacions de l'Abadia
de Montserrat.

Amb aquest volum, Oriol Vergés inicia una sèria de novel·les on l'aventura i la història es donen la mà. A través d'aquesta col·lecció assistim al naixement i desenvolupament de la història de Catalunya, on els elements històrics són precisats en una explicació al final de cada volum, acompanyada així mateix d'una cronologia detallada. Són uns llibres de lectura apassionant i, a més d'això, una eina valuosa a les classes de català o d'història de Catalunya.

En "Els tres pergamins de Ripoll" l'acció transcorre al segle XI. Dos monjos de Ripoll es converteixen en aventurers per tal de recuperar tres pergamins de-

sapareguts del monestir. L'aventura ens permet conèixer la societat cristiana d'aquells temps i la cort del rei musulmà de Lleida.

MEMORIES D'ADRIA

Marguerite Yourcenar,
Editorial Laia.

Adrià: un emperador de llarga vida i regnat pacífic i una lenta malaltia que posa fi a una elaborada planificació de l'imperi més vast de l'antiguitat, que sega una concepció de l'existència sòbria i al mateix temps oberta als plaers, grega en la mesura i l'acompliment, i un ideal platònic el del poder exercit per un emperador-filòsof que només amb Marc Aureli aconseguirà ser una realitat.

M. Yourcenar ha sabut fer una exposició de tot un cúmulo d'impressions subjectives que un home pot acu-

mular al llarg dels anys, un home que ha viscut cada moment de la seva vida com si fos únic i irrepetible, i alhora previst i lligat al seu destí. L'autora ha construït una novel·la que no pot ser llegida superficialment. Tot és aquí, com la vida d'Adrià, on en el més petit detall habita la perfecció.

morgana

L	L	I	B	R	E	S
L	→					○
I		↘		□		
B	▽	▽	▽	▽	▽	▽
R		⊗		=	↗	
E	↑		×			△
S		⊔	○	⊔		⬛

rosella

llenceria
brodats

carrer major, 20 -inca

Espirafocs

LLIBRES - PAPERS - EXPOSICIONS

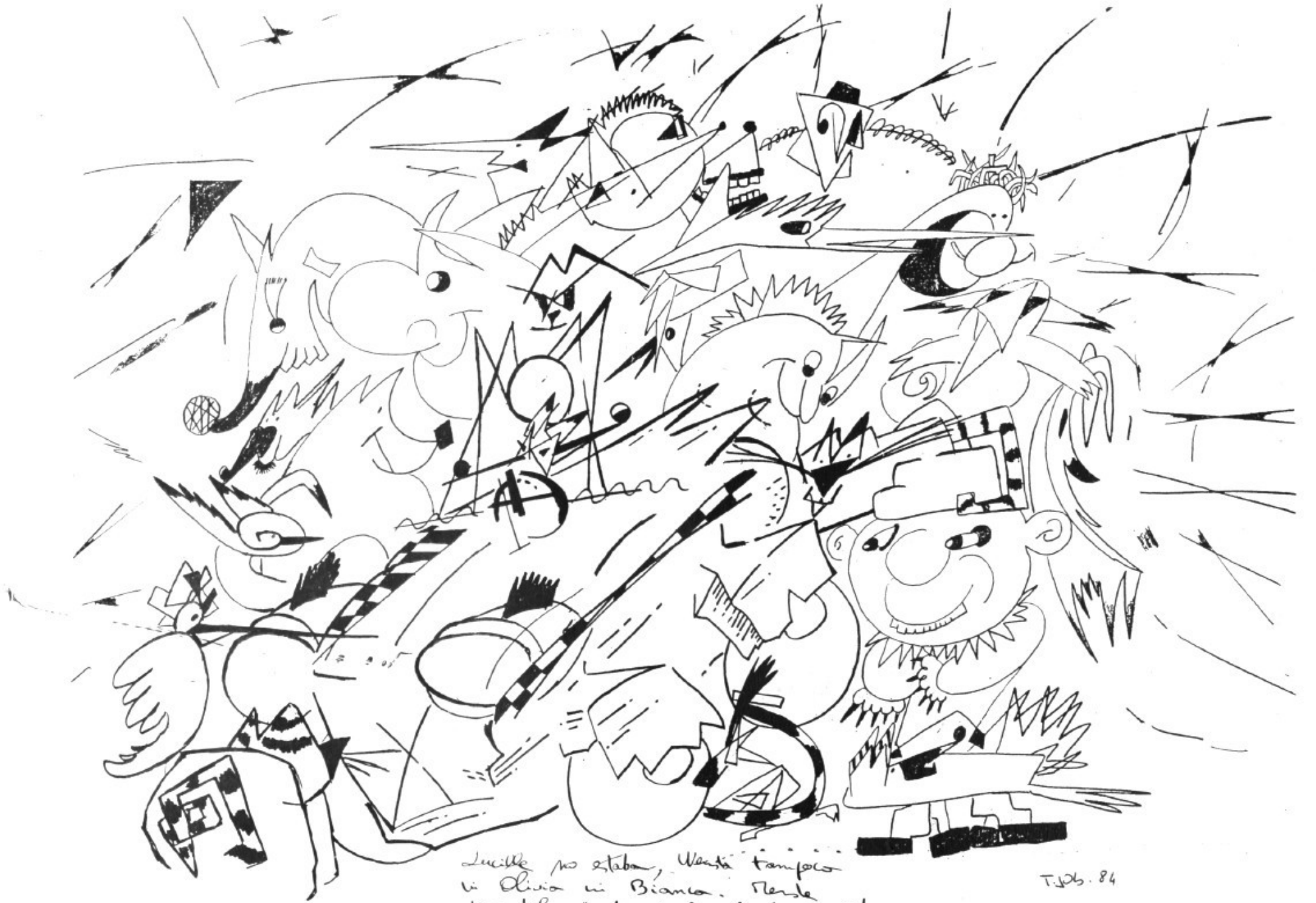
BISBE LLOMPART, 127

TEL. 50 25 35 - INCA

RADIO BALEAR

INCA

33

Lucille no staba, Vesta tampoco
ni Olivia ni Bianca. Nerde
frentil, foute roche de carnaval!

T. J. 84

moda pell

Avinguda General Luque, 164 - Tel. 50 25 12

INCA - (Mallorca)